

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 4 coroane.
 Pe o jumătate de an 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografa”, sec. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Poplăcii nr. 15).
 Un fir garsond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
 a treia-ora 10 bani.

Un circular.

În privința propunerii limbii maghiare, în școlile populare primare, ministrul de culte și instrucțiune publică a dat nu de mult ordonanță despre care am amintit și noi. Unirea din Blaj comunică în numărul său din 13 Sept. a. c. următorul circular, dat de Consistorul archidieceșan de acolo:

Înaltul minister de culte și instrucțiune publică cu datul de 5 Iunie 1902. Nr. 30.332 a adresat tuturor inspectorilor școlastici regești o ordinațiune relativă la propunerea limbii maghiare în școlile elementare cu limbă de propunere nemaghiară, care ordinațiune cu același dat și număr a fost împărțită și autorităților bisericăști mai înalte spre luare de cunoștință.

Citata ordinațiune ministerială, pe cum s'a putut vedea din cele ce s'au publicat prin ziare, a fost interpretată greșit și în contra legii și ordinațiilor anterioare dându-i-se fără nici un temei înțelesul, ca și când printr'însă s'ar impune obligamentul, ca jumătate din toate orele prescrise pentru propunerea tuturor obiectelor de învățământ ar trebui să se folosească la propunerea și învățarea limbii maghiare.

Așa ceva n'a prescriș și n'a putut prescrie înaltul minister, care în esență cere numai atâta, ca la propunerea limbii maghiare să se țină acel număr de ore, care este prescriș în planul de învățământ publicat de înaltul minister cu datul 25 Iunie 1879 Nr. 17.284. pentru toate școlile comunale cu limbă de propunere nemaghiară.

Aceasta a cerut înaltul minister pe baza alineii ultime din paragraful 4. al articolului de lege XVIII. ex 1879, în care se zice: „Propunerea obligată a limbii maghiare în toate școlile populare comunale o regulează ministrul de culte și instrucțiune publică prin ordinațiune specială. Aceasta ordinațiune, în ce privește numărul orelor, trebuie să o aibă în vedere, la stabilirea planului lor de învățământ, și autoritățile confesionale, pe cum și alte autorități școlare.”

În planul de învățământ ministerial din 1879 se prescrie, ca limba maternă (la noi cea română) împreună cu limba maghiară, în școala poporală cu un singur învățător, să se propună în 17 ore la săptămână în toate clasele sau despărțimintele laolaltă, pe când suma tuturor orelor de propunere la toate obiectele de învățământ face 35 pe săptămână în toate clasele laolaltă. Dacă din acestea 17 ore jumătate, pe cum cere acum înaltul minister, s'ar folosi exclusiv pentru învățarea limbii maghiare, s'ar veni pe săptămână, în toate 6 clasele 8½ ore de limba maghiară, adică în calcul mediu circa o oră și jumătate de limbă maghiară pe una din cele 6 clase, la săptămână.

La școala cu 2 învățători, după planul ministerial din 1879, sânt prescrise pe săptămână pentru toate obiectele de învățământ 59 ore. Din acestea 28 ore sânt menite pentru limba maternă (română), împreună cu limba maghiară. Jumătate din aceste 28 ore ne da 14 ore de limba maghiară în toate 6 clasele la săptămână, și astfel în calcul mediu s'ar veni pe fie oare clasă câte 2

ore și 40 minute de limba maghiară la săptămână.

La școala cu 3 învățători, după același plan ministerial, sânt prescrișe 80 ore la săptămână pentru toate obiectele de învățământ. Din aceste se vin pe limba română împreună cu cea maghiară 36 ore la săptămână, sau pe jumătate 18 ore de limba maghiară în toate 6 clasele, la cari funcționează trei învățători.

Astfel stând lucrul, este evident, că noi nici din incidentul ordinațiunii înaltului minister de culte și instrucțiune publică din 5 Iunie 1902. Nr. 30.332, n'avem să facem nici o dispozițiune nouă, de ore ce planul de învățământ prescriș de acest Consistor conșună întru toate cu planul ministerial din 25 Iunie 1879 Nr. 17.284.

Cuprinsul acestui circular deslușește deplin chestiunea. Vedem cu satisfacțiune, că în esență nu se face nici o schimbare în propunerea limbii maghiare. Rămân adesea toate în starea de mai înainte.

Este adevărat, că ministrul își însoțește ordonanța cu mari enunțaiuni patriotice. Interpretează legea greșit zicând, că deja în școala poporală trebuie să învețe fiecare prun a vorbi fluent și a scrie corect limba maghiară.

Foile maghiare laudă grozav pe ministru, fără să-și tragă seama, că laudă o imposibilitate, ca să nu zicem absurditate. Avem școale de stat în mai multe comune curat românești. Pruncilor dela aceste școale 6 ani li s'a propus numai ungurește, și totuși dacă treci prin aceste sate și stai de vorbă cu fi-

FOITA.

Poesii populare.

Din Seuca.

Comunicate de Maria Dohan.

Țucu-ți ochii bade drag,
 De mână mă duci la iad.
 Duce-te focul de mână,
 Că tu mergi de voe bună.

Știi tu măndro ce zicea
 Când pe laviță ședeai:
 »De-a pica caru pe noi
 Nu ne-om lăsa amândoi,
 Caru până n'o picat
 Tu măndră m'ai și lăsat.

Bată-te bade, te bată
 Doisprézece draci odată,
 Da mă bată și pe mine
 De te las și eu pe tine.

Din Noul-român.

Comunicate de At. Murariu.

Mândruțică de demult
 Uită-mă, că eu te uit,
 Că până eu te-am iubit
 Maică-ta nu m'a voit.

Foaie verde de masline
 Așa se uita la mine,
 Ca și pisica la căne.
 Frunză verde salbă moale
 Când veneam în șezătoare,
 Lângă tine de ședeam
 Îi părea că te mâncam.

Frunză verde foaia crește,
 Iubește măndro iubește,
 Pe cini maică-ta voește,
 Să nu zici că te-am stricat,
 De bine te-am depărtat.

Foaie verde viorele,
 Măndre's câte păserele,

Și pe lume fete's multe
 Și mai mari și mai mărunte,
 Dintre toate io-mi găsesc
 Una care s'o iubesc,
 Mai de neam și mai ceva
 Nu ca tîni o haimana.

Foaie verde ca iarba,
 De m'ar fi făcut maica,
 Să pot scrie cu peana,
 Măndruță 'mi-aș căpăta.

Foaie verde matustat,
 Măndră mi-ași fi căpătat,
 Dar' n'am fost om învățat.
 Foaie verde din prilaz
 Caută să mă duc la Blaj,
 Foaie verde ruptă-n trii
 Ori la Blaj ori la Sibii,
 Să-nvăț cursu de popie,
 Ca să-ți fiu mai drag și ție.

ciorandrii și fetele de 18—20 ani, vezi că deja nu mai știu nimic ungurește.

Trăim într'un timp, când toate proștiile se ădred, și când valurile sovinișmului sânt așa de turbate, încât nimeni nu le poate opri. Dar' apa trece, pietrele rămân.

În principiu. Cu proiectul pentru revizuirea legii de naționalitate s'a ocupat și comitetul permanent al comitatului Turocz. La obiect a vorbit între alții **Pietor**, redactorul ziarului slovac „*Narodne Noviny*“, ca membru al comitetului permanent, cerând cassarea tuturor legilor și ordinațiilor, care sânt în contradicție cu dispozițiunile legii de naționalitate. În urmă comitetul a declarat, că în principiu află de lipsă modificarea legii de naționalitate, dar' modificările speciale are să le facă dieta, unde își pot espune părerile și dorințele și deputații slovaci.

Prolungirea tractatelor comerciale. O telegramă din Roma confirmă în mod officios știrsa despre prorogarea tractatelor comerciale. Germania, Austro-Ungaria, Italia și Elveția au luat asupra lor obligamentul de a prelunge tractatele comerciale până la anul 1904. Guvernele interesate au enunțat totodată, că nu vor denunța contractele acum valabile.

PROCESUL „DARULUI DE PASTI“. Tribunalul din Cluj a respins în ședința sa de Vineri acuză de agitație făcută de procuror contra „Darului de Pesti“.

Statificarea casselor comitatense. Proiectul de buget pe 1903 al ministrului de finanțe se va încheia la erogate cu un plus cauzat de statificarea casselor comitatense, al căror personal va fi atașat la percepțiile de stat, care li va și plăti. Széll a și încunostințat jurisdicțiunile să nu mai prelungeze dotațiunea acestor funcționari. Planul va fi acoperit însă din bugetul ministrului de interne, care va scăde dotațiunea de stat acordată comitatelor.

O nouă nelegiuire. Exemplul statorit de căpitanul orășeneu din Timișoara față de redactorul Cramer a fost imitat de căpitanul orășeneu din Chiehină mare. Acesta a espulsat pe redactorul Artur Korn, condamnat și el într'un proces de presă. E sistem în procedura această nouă față de redactorii dela foile naționalităților și Ungaria se prezintă tot mai mult ca aceea ce înfrădășer este: O Rusia, până acum ascunsă sub florile mincinoase ale liberalismului maghiar.

În dreptul penal ungar e un singur paragraf, 64, care vorbește despre espulsare, hotărînd, că străinii pot fi espulsați, dacă au comis o crimă. Așadar străinii, nu cetățenii Ungariei. Prin o ordinațiune administrativă pot fi espulsați, conform §. 2 din statutul de espulsare cu șupa, numai perso-

nele, cari aparțin următoarelor patru categorii: a) *Vagabunzi*; persoane, cari de obicei se tem de lucru, socotindu-se aci și servitoarele; cerșitori fără licență de cerșit; persoane, cari pot fi, în ce privește siguranța publică, pe drept suspiționate — dacă n'au apartinență în comuna, unde se află și nu pot dovedi locuință, ocupațiune sau venit stabil, din care să se susțină; b) *femei stricate*; persoane, cari duc o viață imorală, destrăbălată și produc prin această scandal public; c) *arestanți eliberați din temnițe*, cari se abat dela ruta de marș impusă și d) *străini*, cari din cauzele arătate au fost espulsați din țeară.

Căpitanii poliției maghiare din cele două orașe s'au provocat la dispozițiunile referitoare la persoanele cuprinse în categoria primă. Pagubă însă, că atât Cramer, cât și Korn au avut locuință, ocupațiune și venit stabil.

E deci vorba de o nouă nelegiuire, o măimășărire a isprăvii lui Kossuth, care în 1849 a amenințat pe Sașii din Ardeal cu espulsarea și răpirea averilor lor, dacă nu vor alunga pe Rușii intrați în țeară.

La révaș, căci trebuie să vină și răfuirea.

Reconstruirea cabinetului austriac. După cum se vedește din Viena, reconstruirea cabinetului austriac nu e esclusă încă înainte de convocarea parlamentului. Dintre ministrii actuali ar rămâne numai Körber, Wittek, Hartel și Welsersheimb; celelalte portofolii atîrnă dela soarta învoielii ceho-germane. Polonii vor ave și în cabinetul nou un portofoliu.

Alianță ruteană. Din Lemberg se anunță, că acolo se adună în congres inteligența ruteană din Galiciă, pentru a constitui „alianța ruteană“, al cărei scop este a afla căile și mijloacele pentru ridicarea Rutenilor din starea tristă, în care se află.

Inițiatorii congresului au făcut apel și la Rutenii din Ungaria, invitându-i să iee parte la mișcare, pentru a-i scoate din letargie.

Natural, că ziarele maghiare devin nervoase, aflând astfel de știri.

Schimbarea legii de naționalitate. La umbra legii de naționalități guvernale maghiare au comis în contra noastră lovituri după lovituri. Acum încep să i gneze și această lege devenită umbră. Deci trebuie ștarsă! Comitatul *Presburgului* a adresat către dieta țării o petiție prin care să cere dela legislație schimbarea, sau mai bine zis, abrogarea legii de naționalitate. La cererea comitatului Presburg a venit acum să se alătureze și *Hodmező-Vásárhely*, vestitul municipiu cu femeile inveninatoare de bărbați.

Teama de armata română. De când cu deschiderea liniei ferate Turnu-roșu i-a apucat din nou teama pe vitejii din Budapesta — nu de geaba posează Jidani în apărători neînfricați ai sicii. Na fost destul,

că Bănățenii vedeau pe la Mehadia și cei din Teara-Bêrsei pe la Brașov oficeri români în uniformă, în vara aceasta și-au făcut apariția și pe la Sibiu, centrul agitatorilor. După informațiunile unei foi maghiare din Budapesta intervenise Bănffy, care adurmecase primejdia uniformei române, deja din 1898 la ministerul român, ca să oprească oficerilor români purtarea uniformei pe pământul Transilvaniei. Căzînd atunci ministerul Sturdza, cercării de-atunci i-s'a satisfăcut acum, așa că de aici înainte nu vom mai ave înălțătoarea priveliște a uniformei române.

Ce și e frica!

Germania și persecuția Svaibilor din Bănat. Ultimele procese de presă, cari s'au terminat cu condamnări grele pentru redactorii foilor germane din Bănat, au produs în opinia publică a Germaniei o impresie penibilă. „*Neueste Nachrichten*“ accentuează, că în procesele acestea au fost violate în mod grav dreptul și dreptatea. Guvernul maghiar, — continuă „*N. N.*“ — n'a pășit în organele lui officioase contra acestei violări de drept, de unde rezultă în mod clar, că aprobă cele întemplate. Tot așa de aspru se exprimă „*Vossische Zeitung*“, care scrie între altele: Ce s'a întemplat, nu se mai poate ascunde. Tribunalele maghiare au comis față de ordinea de drept un act de brutalitate numai, ca să facă o plăcere dușmanilor ce-li are Germania. Întemplările acestea au indignat din samă afară pe Germanii din Ungaria și din epistolele, ce vin de acolo, transpiră o mare desperare. Tribunalele maghiare înstrăinează pe sincerii lor prietini germani, căci alungând pe Germanii din Ungaria în brațele desperării, nimicindu-le sentimentele lor naționale, vatemă Germania aliată.

O nouă condamnare. Scriitorul german Alois Krisch a fost condamnat în 26 Sept. n. de tribunalul din Sighetin pentru pretinsă agitație la 4 luni temniță de stat și 200 coroane în bani.

A. Krisch, originar din comit. Torontal, a fost funcționar în fabrica „*Sanitas*“ din Budapesta. Aceasta l'a demis din serviciu în urma agitațiunilor făcute de „*Függ. Magyarorszag*“, care cerea boicotarea fabricii. El a intrat apoi ca șef al administrației dela „*Deutsches Tagblatt für Südungarn*“. Articolul înoriminat, publicat în „*Grosskinder Zeitung*“, e un apel către Șvabi să nu și renege naționalitatea.

SCRISORI.

Serate de ale meseriașilor români.

Localul „*Reuniunii sodalilor români din Sibiu*“, frumos mobilat și bine adjustat — ave Joi, în 25 Septembrie n. o., data tinerii ședinței literare, înfățișarea unei sale, în care numărșii oaspeți, din toate păturile noastre sociale, asistă la o festivitate școlară. Măreția sêrbării a fost mult ridicată prin bravul cor al seminariștilor de sub conducerea harnicului cleric, dl *Augustin Bena*, care mereu își pune prețioasele cunoștințe în

serviciul cauzei meseriaşilor noştri. Cum reuniunea în tot timpul anului şcolar, ajutată este de bunii elevi ai seminarului »Andreian«, presidentul reuniunii, dl *Victor Tordăşianu*, în cuvântul de deschidere al şedinţei, scoate în relief menirea culturală a reuniunii noastre şi o asemănă cu un fel de şcoală, care cu binevoitorul concurs al inteligenţei noastre — nobilitează mintea şi inima. Reuniunea sodalilor compusă cea mai mare parte din industriaşi recrutaţi din diferite părţi, cu diferite vederi şi obiceiuri, cu şi mai diferită creştere familiară şi mai presus de toate cu foarte puţină creştere şcolară, ea — fără a uita de datorinţa, ce fiecărui meseriaş o are în ce priveşte perfecţionarea în branşa proprie — ce are chemarea de a desvolta simţul de colegialitate, de a lucra la nivelarea obiceiurilor diferite, de a da meseriaşului nostru ceea-ce a întrelăsat de a primi din cauze nouă bine cunoscute, în familie şi în şcoală.

Între căile şi mijloacele, de cari reuniunea se foloseşte în această grea, dar' nobilă a sa chemare, presidentul nostru vizază la venirea în contact nemijlocit a meseriaşilor între sine în localul reuniunii, şi aci la însuşirea obiceiurilor bune, la cetirea de cărţi bune şi folositoare, la probele de cântări, la repetiţiile pieselor teatrale, la şedinţele literare, la producţiunile noastre publice. În reuniune măiestrul leagă cunoştinţe cu sodalii harnici şi viceversa, şi tot aci ne facem cunoscuţi publicului mare, care până aci în trebuinţele sale se folosea aproape exclusiv de măiestrii străini. Cât de mare importanţă are reuniunea noastră, se va dovedi în curând la expoziţia industrială, pe care numai lucrând cu toţii şi domnind între noi frăţească dragoste, neapărată în ori-ce societate, sîntem în stare a o organiza. Ea ne va prezenta publicului nostru ca pe buni, harnici şi deştepti împreună muncitori.

Expoziţia din a. c. mai are şi acea particularitate, că intruneşte la un loc pe ţeranul cu meseriaşul şi cu inteligentul nostru, ca dovadă, că numai lucrarea armonică a tuturoră ne poate asigura bunăstare şi înflorire.

Nu pot lăsa neamintit de astă-dată — zice vorbitorul — fără de a lipsi dela o sfântă datorinţă creştinească — cazul trist al trecerii la cele vecinice a neobositului nostru conlucrător *Ioan Pamfilie*, măiestru pantofar, care abia intrat în viaţă, spre durerea noastră a tuturoră a trebuit să părăsească această vale a plângerilor. Prin cinstea din urmă, ce 'i-am dat o răposatului, asistând la înmormântare atât noi, cât şi întreagă reuniunea de pompieri din loc, al căreia zelos membru a fost — vrednicul ne-am făcut de cinstea obşteii, ear' prin modestul ajutor bănesc, ce 'i-am imbiat mult intristatei noastre prietene, acum văduvei *Evelina Pamfilie n. Luca*, pe noi înşine ne-am ajutat! Fie-ca bunele însuşiri, hărnicia şi alipirea caldă, ce a avut răposatul cătră reuniunea noastră, să ne fie la toţi de viu şi bun exemplu.

În cele din urmă dl president mulţumeşte dlui Bena şi cetei sale de corecţi pentru conlucrarea la începutul acestui nou an şcolar şi declară şedinţa a 9-a deschisă.

După-ce dl *Ioan Apolzan*, în calitate de notar al Reuniunii, citeşte procesele verbale din şedinţele administrative din luna Septemvrie, corul elevilor seminariali (14 elevi din cursul III-lea teologie) esecută cu rară precisiune şi cu multă însufleţire 2 compoziţii corale, datorite dirigentului *Augustin Bena*, cari au fost mult aplaudate. Sodalul cismar dl *Filimon Delorean*, de astădată derailând de pe terenul comicismului, unde cu timpul are să fie acasă, ne-a recitat o poezie eroică de V. Alexandri. Noul sodal croitor dl *Nattanail Aflatu* 'şi-a făcut intrarea între debutanţii noştri cu declamarea unei alte poezii de V. Alexandri, convingându-ne, că dacă îşi va da silinţă va ajunge să se numere între bunii declamatori. Mai bun efect ar fi produs asupra auditorului, dacă dl Aflatu ar fi recitat versurile poeziei noastre cu mai mult calm şi cu mai puţină grabă. Bună impresie ne-a făcut dl *Nicolas Neagos*, sodal croitor, prin declamarea poeziei »Paşa Hasan« de G. Coşbuc. Dl *Demetriu Axente*, culeg-tip. reîntors în mijlocul nostru, după împlinirea serviciului militar de 3 ani, s'a înrolat acuma ca un adevărat stegar la armata noastră. D-na ne-a cetit cu pricepere rară poezia »Gelosie« de Haralamb Leca. Dl *Filimon Delorean* mai apoi ne-a ţinut în continuă bună dispoziţie prin cetrea bucăţii hazlii »Sub car 'mi-ai aşternut« de Sandu pungă goală, ear' după d-na harnicul *Nicolas Neagos* păşind din nou la tribună, ne-a recitat frumos poezia »Rea de plată« de G. Coşbuc.

Drept variaţiune dl *Ioan Apolzan* ne-a cetit frumoasa scriitoare (publicată în foia »Tel. Rom.«) adresată presidentului reuniunii de dl *Ionel Luch*, sodal cofetar în Viena, scriitoare ce ne-a făcut să admirăm frumosul stil şi ideile dlui Luch, care va înbogăşi expoziţia cu diferite zaharicale, torte etc. În fine dl *Dem. Axente* ne-a declamat poezia »Dormi în pace« de Vlăduţă cu o măiestrie şi cu sentiment neîntrecut. Viile aplause, ce nu voiau să înceteze, sînt mărturie vie despre gradul înalt, la care dl Axente a ajuns în arta declamatorie. Corul bravilor seminarişti a încoronat prestaţiunile frumoasei şi instructivei noastre serate.

Deplin satisfăcuţi la orele 10^{1/2}, ne-am îndepărtat zicându-ne la revedere la a 10-a şedinţă literară din ultima Joi din luna Octomvrie după călindarul nou. „Suveică“.

Sfinţire de cruce şi încă ceva.

Tirnova, 22 Sept.

În 21 Septemvrie ziua naşt. Născ. de Dumnezeu a fost o zi de o întreită însemnătate pentru poporul nostru din comuna Tirnova. Des de dimineaţă ne-a trezit din somn bubuitul »Pivilor« (Treascuri), care urmat de glasul duios al clopotelor ne chema la sf. biserică.

După săvîrşirea utreniei se adună mult popor dinaintea bisericii, unde este ridicată noua cruce, care are o înălţime de 3 metri (ridicăta pe speele unor credincioşi ai bisericii noastre, adunaţi fiind banii prin contribuiri benevole cu colecta începută de dl Ioan Turnea, preot în loc). Era la orele 8 şi jum. dimineaţa, când se adunară 14 voinici

încălecaţi pe caii lor micuţi, dar' iuţi ca vîntul, cari formară un »Banderiu«, în frunte aveau un steag alb cu margine albastră şi la mijloc o cruce roşie, pe care îl purta unul dintre călăreţi, ear' ca conducători au fost domnul Rusalin Pagu, codrean, după aceea plecarăm cu toţii spre întimpinarea dlui Max. Popovici, protopresbiter în Bocşa-montană, de care se ţine şi comuna noastră Tirnova.

Înainte mergeau călăreţii, după ei domni: preotul Ioan Turnea, învăţătorul P. Dalea şi mai mulţi alţi inteligenţi, apoi veni musica şi în urmă grosul poporului. Musica cu mulţimea poporului au aşteptat în marginea satului şi d-nii I. Turnea, preot, P. Dalea, învăţător, N. Constantin şi banderiu de călăreţi au mers până la locul aşa numit »Poiana-Nucului«, unde aşteptară trăsurile cu mult stimatei oaspeţi. După câteva minute sosiră şi cei aşteptaţi, cari au fost întimpinaţi cu puternice urări de »să trăească« şi luând călăreţii trăsurile în mijloc plecară înspre sat. Ajungînd la marginea satului încă au fost întimpinaţi cu puternice urări de »să trăească«. Aci oprindu-se trăsurile pe un moment, ţinera fecioară Floarea C. Fortun (fiica codreanului comunal, Trand. C. Fortun) îi prezintă dlui protopresbiter un frumos buchet de trandafiri, asemenea şi mult stimatei d-sale doamne. Mulţumind dl protopresbiter, am pornit mai departe şi am mers cu toţii până la crucea din nou ridicată, unde a fost întimp. dl prot. de antistia comunală, în frunte cu judele prim., dl Blagoe Veina.

Crucea era frumos împodobită cu cununii de flori şi pe fiecare stîlp dela gardul ce încunjură sfânta cruce era câte un brăduleţ de 150 metri, încărcat cu tot felul de zaharicale şi poame, dăruite de doamna Maria Cimponeriu, învăţătoareasă vîd., şi de alte femei evlavioase. Aci mulţumi m. o. domn protopresb. poporului pentru frumoasa primire ce 'i-au făcut şi apoi se retraseră pe vre-o câteva minute spre recreare la locuinţa preotului local. Într'aceea apropiindu-se timpul pentru începerea sfintei liturgii am mers cu toţii la sf. biserică. Serviciul dumnezeesc a fost celebrat de dl protopresbit. M. Popovici, asistat fiind de domni preoţi: Ioan Turnea din loc şi Traian Stoica din Soceni, ear' răspunsurile liturgice au fost esecutate de dl învăţător P. Dalea, dl jude-primar Blagoe Voina şi de ceilalţi căntăreţi. Imrozul naşterii Născăt. de Dumnezeu 'l-au cântat domni învăţători P. Dalea din loc şi Ioan Dorca din Soceni.

Până-ce dl protopresb. a unu credincioşii cu unt de lemn, preotul din loc a cetit numele acelor credincioşi, cari au binevoit a dăruii pentru ridicarea sf. cruci. Dintre acestia cu bucurie semnez pe domnul Dr. Petru Mladin, medic cercual în Brebul, şi dl Alex. Crăciunescu, notar cerc. în Soceni (ne avînd lista de contribuiri la dispoziţie, nu pot semna pe toţi cari au dăruit, dar' sperez că aceasta va face-o epitropia biserică).

După aceea am eşit cu »Procesiune« la noua cruce, unde dl protopresb. — după săvîrşirea actului de sfinţire, ţinînd o cuvîntare ocazională, în care ne arătă

pe larg ce au fost sf. cruce în vremea păgânătății și ce este acum și totodată ne desfășură în cuvinte bine înțelese, că ce putere are sf. cruce, după aceea mulțumește dlui preot local și tuturor celor ce au contribuit și s'au ostenit pentru ridicarea sf. crucei, și apoi la urmă zice între altele: Vă predau această sf. cruce, sfințită, curată și nepătată, pe care să o păziți și să o respectați, și asemenea să vă învățați și pe copiii voștri să o păzească și respecteze întru mărirea lui Dumnezeu.

După aceea veni dl preot I. Turnea cu douăzeci și una părechi de bărbați și femei, cari de mai mulți ani au trăit în nelegiuire și acum la stăruințele d-sale au alergat spre a depune jurământul de credință și a primi legătura cununiei, presum se cuvine fiecărui creștin adevărat (erau să fie peste 30 de cununii la sfințirea crucii, dar' din oare-care cauze nu s'au putut pregăti toți) Era ceva neobișnuit a vedea la o altă 21 de părechi cu »ovonul« și cununa pe cap, sari când s'au prins toți de mână la »Isaia dăntuește« cu nași cu tot au fost 84 de persoane. Într'aceea au ajuns și »Posatorul« și au luat două pose așa cum erau împrejur de cruce, ear' dl protopresbiter cu cei șase numiți preoți îmbrăcați în odăjdii în mijloc lângă sf. cruce. După săvârșirea întregului serviciu dumnezeesc m. stim. oaspeți au fost poștiți la masa ospitală a dlui preot local, care a fost bine aranjată. Noi ceilalți am mers fiecare la ale sale spre a veni ear' la petrecerea cu joc, ce s'a început la 3 ore d. a., unde am jucat și ne-am petrecut până seara. Înaintând timpul și începând a întuneca se pregătiră și oaspeții de plecare, ear' dl protopresbiter urcându-se în trăsură încă odată le mulțumi bravilor Tirnoveni și le dete binecuvântarea d-sale, la care răspuseră Tirnovenii în puternice urări de »să trăiască« ce nu mai erau să se sfârșească și între asemenea urări plecară m. stim. oaspeți, ducând cu sine — întru-cât am auzit — cele mai plăcute suveniri din comuna noastră. Între m. stim. oaspeți, ce ne-au onorat cu prezența d-lor, am putut remarca pe dl protopresbiter Maxim Popovici cu doamna, dl S. Porcolab și doamna v. d. Pocean, din Bocșa-mon., dl Dr. Petru Mladin, medic cercual în Brebul, dl Traian Stoica, preot, dl Ioan Dorea, învățător cu doamna, dl Const. Moisoi, codrean, dl Ioan Bolcian, codrean cu soția, dl Nicolae Micu, cântăreți toți din Soceni și dl Mihailu Turnea, tatăl preot. din loc. dela Bolvașnița.

Drept aceea rog pe acei at. domni și doamne mai sus numiți, ca să binevoiască a primi și pe această oale sincerile noastre mulțumiri pentru osteneala ce și-au luat a participa la sărbările și petrecerile noastre.

Nu am dat acestea în public numai spre a cuprinde locul din prețutul ziar, ci am vrut ca să fac cunoscut on. public cetitor, că unde sunt conducători harnici și popor ascultător multe lucruri frumoase și bine plăcute lui Dumnezeu și oamenilor se pot face. Și așadar' cu drept cuvânt putem zice: Laudă se cuvine dlui preot Ioan Turnea, laudă se cuvine și dlor Petru Dalea, învățător,

Blagoș Voina, jude-primar, Filip Dalea, episcop I., Ioan Blagoescu și Constantin Linția Turcu, cari la toate lucrurile bune dau mână de ajutor harnicului nostru preot și laudă se cuvine și bravilor Tirnoveni, cari întru toate cele bune ascultă de conducătorii lor. Începând la toate lucrurile cu »Doamne ajută«, acum să zicem cu toții »Doamne mulțumim-ți Ție«, că ne-ai învrednicit a săvârși un lucru bun.

Petru Ghejlu,
păzitor la calea ferată.

Literatura română și V. Alexandri.

Dacă aruncăm o scurtă privire asupra trecutului poporului român dela jumătatea secolului al XVII-lea până la ceea a secolului următor, observăm, că starea culturală stă pe o treaptă cu îmbunătățirea materială a lui, cu traiul. Românii din principatele stăpânite de domni străini, cum au fost Turcia ori Rusia, n'au putut arăta progres pe nici un teren cultural, căci în cele materiale erau sărăciți, în cele spirituale earăși nu li-se da prilej, cu un cuvânt timpul n'a fost potrivit pentru așa ceva.

Mica mișcare culturală dezvoltată de poezii secolului al XVIII-lea avu acel fruct binefăcător, că renviă și reînțări ideea fundamentală a regenerării poporului român, făcū cunoscută la toate păturile poporului român originea lui dela vechii Romani; aceea mișcare a dat curaj spre începutul culturii poporului român și unitatea neamului românesc.

Pe cât se mărea progresul în cele materiale, pe atât înaintă și în cele spirituale, Anul 1821 a adus și principatelor bucurie, de oare-ce putură să-și aleagă principii din sângele lor propriu. Cu începutul secolului al XIX-lea boerii începură a-și trimite fiii la universitățile din Franța și Germania. Ideea regenerării și a unității neamului românesc și încă multe altele chiar prin tinerii rențorți din străini s'au plantat în toate păturile poporului. Cei dedicați serviciului Muselor cu jumătatea secolului XIX-lea înaintază pe urma celor mai renumiți moderni din străini. Adevărate talente poetice sunt acestea, ei sunt însă numai imitatorii genurilor moderne și chiar prin asta se deosebesc de noua stea apărută pe cerul poeziei: Alexandri.

Post în toată puterea cuvântului, artist desăvârșit. În poeziile lui de aur gingășia, simțurile și iluziunile, ce au frământat inima Românului, au găsit o puternică expresiune. El a dat mai întâiu atenția cuvenită poeziei populare; el a înțeles mai întâiu însemnătatea poeziei populare pentru dezvoltarea celei culte. Se interesează de literatura populară pentru frumusețile ei. »Dacă vreunul din oamenii, ce au mănuit condeiul, a avut o înfrurire asupra dezvoltării culturale și naționale ale Românilor; dacă vre-un glas a fost ascultat cu drag din co'rbă, până în palat; dacă vre-un poet a știut să facă să răsună în limba poeziei artistice struna inimei poporului, apoi de sigur, că a fost Vasile Alexandri« — zice Xenopol.

Limba opurilor sale e fără păreche, versul lui poate servi de model, tot așa și forma corectă a gândirii și frumuseța ritmei. Ritme mai sonore, mai strălucitoare numai la Eminescu găsim. Pe lângă stilul seu artistic, alte calități ale scrierilor lui sunt bogăția invenției și originalitatea. Obiectul opurilor lui e iubirea patriei, a libertății, a binelui comun. Ori-ce rînd al lui esită în inima cetitorului simțiri nobile și generoase. Podoaba tinereții îi rămâne statornică până la sfârșitul vieții sale. Cu plăcere cântă natura cu frumusețile ei; dragostea și adevărul. Și dînsul imitează, ia idei din izvorul cel nesecat al poeziei populare. În preocuparea cu poezia populară dobîndește talentul seu poetic poleirea cuvenită a unui »rege al poezilor«. Cu un cuvânt, pe cât au fost antecesorii lui Vasile Alexandri influențați de străini moderni, pe atât a fost dînsul de poezia populară. În ritmul, armonia și muzica, ce reiasă din cetirea versurilor, aceste fac pe Vasile Alexandri adevărat poet popular ca și care altul n'a știut să pătrundă în păturile ascunse ale inimei. Știat-a el poezii francezi, italieni și germani, dar' nici unul nu l'a impresionat așa de tare, ca poetul popor român.

Eată dar' deosebirea între antecesorii lui și el. Cu mult foc a cântat libertatea, acela i-a fost cel mai dulce moment din viață. Când a văzut cu ochii proprii realizându-se scopul mult dorit: Unirea principatelor în anul 1859, pentru care atât de mult a ostăoit, a exclamat: »Mi-am văzut visul cu ochii; de-acum pot să mor ferice!«

Înaintarea principatelor unite sub un singur șceptru pe calea progresului și a culturii și respectarea neamului seu de toate popoarele civilizate i-au fost primul și ultimul dor.

Pe cât de mult au prosperat Românii prin primul Rege, pe atât de mult a folosit Vasile Alexandri literaturii române, care prin activitatea lui a dobîndit un avânt puternic.

În urma activității lui dobîndîte numele de »rege al poezilor« români; ear' poet desăvârșit popular l'a făcut acea împrejurare, că a ales idealul cel mai sublim pentru un individ, ce pășete în serviciul muzelor, adică poezia populară, în care — după-cum zice dînsul — s'a îndrăgostit până dincolo, ca într-o fecioară cu părul de aur, ce e atât de frumoasă, că la soare te poți uita, dar' la ea nu.

Meritul lui de frunte e, că a pus temelie literaturii naționale prin descoperirea și introducerea poeziei populare în literatură. Alexandri apare ca deșteptătorul simțului național, ca cântărețul momentelor mari din șirul de evenimente, la cari a asistat.

Mult a lucrat Vasile Alexandri pentru înaintarea cauzei române, pentru cultura neamului seu, cu vorba și condeiul seu. Drept aceea să învățăm dela acest mare bărbat și poet eminent al neamului românesc simțul de unitate, iubirea cea înflăcărată de limbă, națiune, patrie și libertate!

»Mare poet Alexandri, al tîu nume mult stimat: De toți fiii României, va fi, va fi'n veșt păstrat!«

Ioan Todușiu.

O statistică.

(Urmare și fine)

Cercul bisericesc al Cincului.

Numele comunei	Poporariunea	Sași	Români	In procente	
				Sași	Români
Agnita	3940	2565	847	65.1	21.4
Barcut	1094	622	395	56.8	36.1
Bruia	1047	546	487	52.1	46.5
Birghiș	1095	44	799	4.—	72.9
Făgăraș	6457	1243	2292	19.2	35.5
Cincu-mare	2534	1264	1107	49.8	43.7
Gherdal	370	242	128	65.4	34.5
Hundrubechiu	773	466	295	60.2	38.1
Iacobeni	1078	646	416	59.9	38.5
Cincșor	925	580	325	62.7	35.1
Sânmartin	1169	753	411	64.4	35.1
Merghindeal	1245	762	472	61.2	37.9
Noistat	706	475	226	67.2	32.—
Proștea	862	333	515	38.6	50.7
Retișdorf	1056	226	759	21.4	71.9
Rorbac	562	309	156	54.9	27.7
Ruja	1075	627	448	58.3	41.6
Șaroș	1101	658	430	59.7	39.—
Sulumberg	1276	587	660	46.—	51.7
Selistat	710	361	347	50.8	48.8
Toarcla	889	361	519	40.6	58.3
Vărd	685	194	491	28.3	71.6
Vesăud	567	310	256	54.6	45.1

În cercul bisericesc al Cohalmului.

Tichiș	1484	993	243	66.9	16.3
Ferihaza	788	556	217	70.5	27.5
Draos	1011	593	297	58.6	29.3
Felmăr	1115	450	648	40.3	58.1
Ugra	1407	550	680	39.—	48.3
Homorod	1514	689	340	45.5	22.4
Cața	1309	595	588	45.4	44.9
Lavnic	797	476	294	59.7	36.8
Cohalm	2968	1276	987	42.9	33.2
Ciser	839	570	151	67.9	17.9
Jibert	1376	766	538	55.6	39.1
Ștena	1358	606	744	44.6	54.7
Straitfort	1183	642	344	54.2	29.—

În cercul bisericesc al Reghinului.

Petele	1854	1116	461	60.2	24.8
Bociu	1590	1424	90	89.5	6.3
Debrad	1903	1815	19	95.3	—.9
Ida-mare	1120	226	612	20.1	54.6
Loghig	872	147	519	16.8	59.5
Idiciul-infer.	937	859	31	91.6	3.3
Idiciul-sup.	812	743	5	91.4	6.1
Pasmoș	886	368	504	41.5	56.8
Reghin	6552	2939	1009	44.8	15.3
Teaca	2554	1179	586	46.1	22.9
Voila	926	868	50	93.6	5.4

Teatru sătesc.**PĂCALĂ ARGAT**

comedie în două tablouri

de N. Rădulescu Niger.

(Urmare.)

TABLOUL II.**SCENA III.***Mirea, Chiva apoi Păcală.*

Mirea. Înțelege-te cu Păcală, dacă ai cu cine!... Și nu-ți cui să las vorbă... că am nevoie de unchișul?

Chiva. Bună vremea, mămuțuță...

Mirea. Ce-i mătușă Kivo?

Chiva. D-ta, Mireo? Da nu-i nimeni de-ai casei.

Mirea. A fi în cea parte, cuminiți, că aici am dat peste Păcală.

Chiva. Apoi, că mi-i fin...

Mirea. Mai bine botezai un mânz, că s'ar fi făcut om.

Chiva. Nu mai grăi așa, mămuțuță, că-i păcat...

Despre dări și aruncuri.

(Urmare și fine.)

Datorința pentru munca publică o poate săvârși ori-cine sau o poate răscumpăra. Comuna poate hotărî, cu învoirea comitetului administrativ, ca să se plătească o parte din aceasta, ceea ce nu se poate preste jumătate din munca datorită.

Suma răscumpărării se hotărăște prin consiliul comunal în raport cu prețurile din localitate. Contra celor hotărîte de consiliu se poate apela la vicecomitele și contra hotărîrii acestuia în timp de 15 zile la comitetul administrativ. Preste tot au aceste 2 autorități să hotărască în toate afacerile privitoare la munca publică.

Despre îndatorirea la munca publică își are fiecare comitat statutul său, compus după dispozițiile de mai sus.

Adausul pentru înecăritarea militară. Comitatele sînt imputernicite să facă un arunc și pentru o împărțire potrivită a greutăților isvorite din înecăritarea militarilor. Fiecare comitat își are în privința aceasta statutul său, în care se stabilește, care dare de stat să se iee ca bază. Tot statutul acesta hotărăște, cum să se administreze și cum să se folosească acest arunc. Regulă generală e, că pentru acest arunc să ia drept bază darea de casă, socotindu-se un $\frac{1}{2}$ sau cel mult $\frac{1}{3}$ din ea.

Darea școlară. Spesele pentru susținerea școlii comunale le suportă în primul rînd comuna, de aceea ea poate să facă un arunc pe ori-ce cetățean, care se ține de comună. Aruncul acesta nu poate să treacă peste 5% din dările de stat, dintre cari numai adausul general la darea de venit nu se ia de bază. Aruncul se poate folosi numai pentru scopuri culturale.

De-ale meseriașilor.

(Urmare și fine.)

Reuniunea meseriașilor din Sălaj a fost fondată la anul 1882 cu scopul de a promova meseriile. Numărul membrilor la finea anului trecut a fost: de sine stătători 46, nu de sine stătători și ajutători câte 6, la olaltă 58. Taxa de membru pe an e: de independent 4 cor., de dependent

(calfă) și ajutătorul câte 2 cor. Avera totală a reuniunii a fost de 2560.55 cor., în care sumă sînt cuprinse și 21.12 cor. *taxe de membru restante* (626 cor. din anul 1901, ear' 14.86 din ceialți ani). *Intratele* în decursul anului au fost de 332.06 cor., ear' *esitele* (între cari se află și acoperirea deficitului de 738 cor. din 1900) de 304.03 cor., a rămas deci un *plus de cassă* de 2803 cor. (Date privitoare la activitatea reuniunii și la starea clasei noastre din această localitate nu avem încă).

Reuniunea sodalilor români din Cluj, înființată de 30 de ani, numără, — după raportul seu datat din 28 Aprilie, — 50 membri, și anume: 29 fundatori, 20 ordinari și 1 ajutător. Ședințe de ale comitetului s'au ținut 11. Sub îngrijirea reuniunii stau și elevii susținuți de unii binefăcători, — așezați la diferite meserii, — în număr de 45. Binefăcătorii acestor elevii au trimis din anul trecut până la data raportului 1200 cor., din cari comitetul a spesat ca taxe de școală, vestminte și taxe de liberare (drept sodal) 793.56 cor. Afară de cei ajutorți se mai află în Cluj încă 58 elevi, — la olaltă deci 105 elevi români.

Din catalogul măestrilor și sodalilor reese, că aceștia sînt 131 la număr: măestri 77 și sodali 54, reprezentând primii 23, cei din urmă 14 ramuri de meserii.

Sodali, după bransă, sînt: 2 tipografi (Ioan Lucaciu și Ioan Horvat), 1 croitoriu (Vasile Lucaciu), 4 pantofari (Ioan Duma, Mihail Macarie, Ioan Ungur și Alexandru Lucaciu), 5 ciobotari (Vasile Macarie, Ioan Olosuteanu, Grig. Vajos, Vasile Cântă și Iosif Bulboaca), 2 tăbăcari (Ioan Todorean și Ioan Gavril), 3 fauri (Gregor Cuibus, Gregor Lerghel și Vasile Balint), 2 dulgheri (bărdași) (Teodor Greța și Gregor Moldovan), 14 zidari (George Tanț, Stefan Erdelyi, Ioan Barcian, Alexandru Barcian jun., Alexandru Barcian sen, Iosif Szabó, Georgiu Câmpian, Vasile Rus, Ioan Chiorean, Georgiu Broscioiu, Iosif Cuscan, Iosif Gădălian, Arpad Rus și Iosif Turdean), 1 măsariu (Gregore Moldovan), 3 lăcătuși (Ioan Turdean, Ioan Mercan și Iosif Pop), 9 vâpsitori (Iosif Fekete, Alexandru Redean, Stefan Vlădău, Ioan Tanț, Alexandru Farcaș, Vasile Crișan, Ioan Burdea, Ioan Rus și Vasile Anderco), 1 petrarriu (Ioan Moldovan), 1 tapetariu (Alexandru Nemeș jun.), 5 jimblari (Carol Gădălian, Mih. Gădălean, Ioan Iuhas, Alexandru Dan și Iuliu F. Negruț).

Păcală. (se întoarce c'un braț de lăicere). Cică să le scutur. Ce să fac mai degrabă? Să scutur? ori să defund?... Bună ziua nașă...

Chiva. Bine te-am găsit fine...

Mirea. Mă Păcală, ascultă coala la mine și pe urmă îi face.

Păcală. Curînduială...ou rînduială... Stai să pui lăicerele... (le pune grămadă). Acuma... spune...

Mirea. Deschide urechile bine să nu faci vre-o poznă... Să spui lui Moș Sfător, că l-am căutat, și că să vie la primărie să liniștească o sfadă mare... Da să vie negreșit. Auzit-ai?

Păcală. Auzit...

Mirea. Să i mai spui, că-i aștept și eu acolo...

Păcală. Acolo...

Mirea. Ții minte?

Păcală. Țiu.

Mirea. Rămas bun... (ese).

Păcală. Ei, ai ascultat nașă? Ai văzut? Mai trebuie să Țiu și minte,

după-te că nu mi ved capul de treabă...

Chiva. Las' că ești tînăr și voinic fine...

Păcală. Și ce te aduce pe la noi?

Chiva. Avem o vorbă cu Sanda...

Păcală. Leica Sanda scaldă copilul... Spune-mi mie...

Chiva. Apoi am venit după un oăș cu lăină și după o lingură de untură, că mi-s'a întors Dinu dela schimb și tare aș vrea să i fac mămăligă în ochiuri...

Păcală. (lingându-se pe buze). Cum aș mânca și eu nașo... că tare-m' jinduit...

Chiva. Apoi... ei veni și d-ta...

Păcală. Da am vreme nașo?... Când socot că hai s'au isprăvit toate, răsar eltele... și mă dihoc de muncă... Eace, odihnit-m'am eu o clipă din zori?

Chiva. Săracu băiatul? Da îi spui Sandei, hai? Și mai degrabior...

Păcală. Până'n seară ai căușul și lingura... Ce-o să mai înghiță curcanul!

Măestrii sînt: 4 s_croitori (Alexandru Borza, Chirilă Chiorean, Nicolae Moldovan și Nicolae Cachi), 9 pantofari (Alexandru Nemeș, Alexă Hurducaș, Ioan Suci, Vasile Săncrăian, Iacob Circa, Alexandru Budean, Filip Maier, Lăzar Crănciovan și Vasile Dolian), 9 ciobotari (Andrei Casian, Mihail Mera, Iosif Mih, Traian Botezan, Petru Oltean, Simeon Bonțidean, Alexandru Ciula, Demetriu Lucaciu și Ilie Perșa), 2 fauri (Teodor Cui-bus și Samuilă Olosutea), 4 rotari (Gregore Borza, Ioan-Lăpușan, I. Curtean și Ioan Tanțau), 8 dulgheri (Petru Maja, Ioan Pop, Vasile Turc, Ioan Meșter, Aurel Stanciu, Teodor Silaghi, Alexandru Bucșa și David Pintea), 3 butnari (Stefan Pop, Demetriu Dan și Iosif Holom), 5 măsari (Ioan Moisa, Stefan Molnar, Stefan Pop, Petru Muntea și Ioan Moldovan), 3 olari-cuptorari (George Carabian, Gavriil Carabian și Georgiu Sevan) 2 petrari (Ioan Nagy și Alexandru Nagy), 4 pardositori (Constantin Nasta, Iosif Crișan, Ioan Pop și Andrei Ianchi), 1 corfariu (Iuliu Muste), 1 hornariu (George Morosan), 3 măcelari (Georgiu Milociu, N. Schiopoiă și Danilă Căpușan), 1 jimblar (Nicolae Petroviciu), 2 morari (Ioan Marina, e și arëndatoriu morii orășenești, Nicolae Oltean, e și arëndatoriu morii plebaniei), 5 speceriști de beuturi (Emanuil Munzat, Nicolae Barb, Vasile Vința, Georgiu Lucaciu și Vasile Radna), 1 fântăniariu (Ioan Rodnic), 5 birjari (Iosif Fekete, Trifan Fekete, Vasile Burdea, Georgiu Balog și Ioan Bota), 2 zidari (Stefan Ilea și Alexandru Gelan), 1 cafegiu (Moldovan, »Grand Hotel«), 1 ospătariu (Teodor Nicoară), 1 manipulant de vin (Mateiu Ursuliac).

Reuniunile, cari până acum nu ne-au trimis rapoarte, sînt rugate să grăbească cu trimiterea lor, pentru-ca să le avem până în Octomvrie, când cu privilegiul expoziției, ce se va arangia de Reuniunea sodalilor români din Sibiu, *probabil ne vom întruni în a doua conferință a noastră.*

În acele localități însă, în cari reuniuni de ale noastre nu există încă, dar' în cari meseriași nostri se află în număr mai mare, ar fi consult dacă vre-un bărbat cu dragoste față de cauza noastră ar lua acest angajament asupra-și și ar compune un astfel de raport.

Sibiu, în 28 August n. 1902.

I. Apolzan, not Reun.

Expoziția industrială din Sibiu.

Dela sate.

Preotesea noastră, d-na *Elisaveta Suci*, a primit rolul de a aduna pe lângă consemnare lucrările de espus. În listă până de present avem 16 frunțașe esponente cu aproape 50 bucăți lucruri efectuate de mîna țerancelor noastre. Primăria ea însăși dă mîna de ajutor în această direcțiune harnicei noastre preotese.

Măiestrul cojocar domnul *Nicolae Macrea* se îndeletnicește cu pregătirea unui frumos cojoc pentru expoziție.

Representanța comunală a votat pentru premii 10 coroane, cari să poarte numele comunei noastre și să se dea cu preferință esponentilor din Topârcea.

Din cercurile meseriașilor.

Măiestrul sitar dl *Grigoriu Suci*, se pregătește pentru expoziție cu diferite lucrări din brânza sităritului.

Dl *Alexandru Nemeș* senior, măiestru faur, și fiul d-sale dl *Alexandru Nemeș* junior, sodal rotar, precum ni-se asigură, se vor presenta la expoziție cu o frumoasă carată (trăsură) pe arcuiri.

Dela comitetul dirigent.

Comitetul aranjator al expoziției industriale, ce se va ține în Sibiu cu înospere din 19 Octomvrie n. a. c., a lansat o invitație călduroasă către doamnele și d-șoarele din loc, ca să binevoiască a-și da prețiosul concurs în scopul reușitei cât mai perfecte a expoziției.

La apelul acesta au răspuns aproape 40 doamne și d-șoare, luând parte la consfătuirea, ce s'a ținut în Duminica trecută d. a. în sala dela »Gesellschaftshaus« unde se va ține și expoziția, la care consfătuire pe lângă biroul expoziției au luat parte și alte persoane.

Hotărîrile luate cu această ocazie sînt pe scurt cam următoarele:

Doamnele și d-șoarele, constituind un comitet, vor lua parte activă la facerea planului de aranjament intern și la decorarea și aranjarea salilor de expoziție, ear' sub durata expoziției au luat îndatorirea de a face onorurile casei precum și aranjarea unui bufet permanent, cu prețuri moderate. Tot în

scopul indicat comitetul aranjator va invita mai multe fete din familii frunțașe sătești, cu espresa rugare ca dînsele să se presente în *portul original din satul lor.* Aceste fete vor funcționa pe lângă d-șoarele din Sibiu tot ca gardă de onoare sub întreaga durată a expoziției și anume după sate, așa ca într-o zi să fie prezente cel puțin 4-6 fete dintr'un sat, în ziua a doua tot atâtea din alt sat etc.; în ziua deschiderii și a închiderii expoziției vor lua toate parte.

S'a luat apoi inițiativa creării unor premii în bani pentru expoziție, unul »Premiul doamnelor din Sibiu«, ear' al 2-lea »Premiul d-șoarelor din Sibiu«. În legătură cu aceste premii s'au pus la cale încă două, și anume: »Premiul bărbaților din Sibiu« și »Premiul junimii din Sibiu«.

De importanță deosebită este înșe chestiunea *păpușilor costumați*, sulevată de presidentul *Dem. Comșa* și întimpinată cu viuă complăcere din partea tuturor celor prezenți.

Împrumutând ideea dela regina-poetă a României, e vorba ca să se facă și aici la noi o *colecțiune de păpuși*, cari să reprezente *portul original al țeracului nostru* din diferite sate și ținuturi. Doamnelor și domnișoarelor și în general femeilor noastre le este impusă datoria de a lucra fără preget la realizarea acestei frumoase întreprinderi.

La caseriatul expoziției a intrat suma de 30 cor., administrată de primăria comunei Sibiu, pentru premii.

PARTEA ECONOMICĂ.

Cultura prunilor.

(Urmare și fine).

La pruni nu e prea bine să tot ciontăm, după-cum e datina la ceilalți pomi. Cel mult toamna, după-ce culegem prunele, e bine a se cionta crengile uscate, vlăstarile de apă și alte crengi mai dese. De altcum în timpul din urmă s'au ridicat și câțiva specialiști contra ciontărilor prea dese la pomi și cu niște motive foarte convingătoare au arătat, că de aceea nu mai trăesc atîta și nu

Chiva. Care curean mămuțuță?

Păcală. Apoi așa le zice dorobanților... la oaste...

Chiva. Le-a fi zicînd... Da tei repezi d-ta să mi-le aduci?

Păcală. M'ci străcura nașo... că om sînt... când spui vorba...

SCENA IV.

Chiva, Păcală, Pricolici.

Pricolici. (se întoarce cu o basma foarte tare plină). Eaca și mătușa Kiva, aici?

Chiva. Neșo... la fin, dascăle... Da ce ți-i basmau așa burduf?

Pricolici. Am strîns niște perje, din scuturătură...

Chiva. (rîzînd) Din scuturătură... pe vremea asta.

Păcală. Îs bune la ceva și prăjinele... pe unde n'ajungi cu mîna...

Pricolici. Verba dumitale, Păcală...

Păcală. La urma urmei, bine că v'ați ulmerit amîndoi... Ia pune jos basmau, dascăle...

Pricolici. Da la ce?

Păcală. O să vezi acușia... Apucă nașo de colea... (îi dă un capăt al unui laicer). Apucă și d-ta, dascăle de dincoace... iar' eu c'o nuea...

Chiva. Mă cam dor șalele, fine...

Păcală. Da căușul de făină și lingura de untură, nu te dor?

Chiva. Hai dar' mămuțuță...

Pricolici. Și eu... mă cam grăbiam...

Păcală. De ce nu ți-a fost degrabă când nu-ți era basmau plină? Ia apucă...

Pricolici. Hai dască-i așa... (apucă de-un capăt).

Păcală. N'a și nuiaua, dascăle...

Pricolici. Da par'că ziceai...

Păcală. Trage... și taci, că eu muncoesc din revîrșat de ziuă...

(Dascălul începe a scutura cu baba).

Păcală. Ține bine, nașo... Dă mai tare, dascăle... Și mai pe la mijloc...

Și mai pe de margini... Așa... Gata unul... (Îi ia și îl pune pe laviță). Altul...

Pricolici. Dacă nu mai am vreme...

Chiva. 'M-a fi venit Dinu finișorule...

Păcală. Ei, hai... duceți-vă sănătoși... Am scuturat unul... Să chiamă că le-am scuturat pe toate.

Pricolici. (luându-și basmau). Nu uita ce ți-am spus de grâu, de colivă...

Păcală. Fir de grijă să n'ai...

Chiva. Finișorule...

Păcală. Făina, untura... nici să-ți treacă prin gând...

(În dascălul și Chiva). (El se lasă pe laviță). Valeu... am ostenit... Rău lucru argăția... Or să mă deșale... (glasul Sandei îl chiamă). (Sărind). Na! ear' mă chiamă... Încăi să-i duc lăocurile... (le înhață și le ea pe umăr, apoi lese în fugă).

se mai fac nici așa mari pomii acum ca mai de mult, fiindcă unii pomologi sînt tot tot cu cuțitul și foarfecile pe ei. Ce s'ar alege din un biet de copil, zic acia, dacă astăzi i-am tăia un deget dela o mână, mîne unul dela un picior, poi-mîne o ureche ș. a. m. d. De șgur, acela ar tot tînji, pînă-cînd în cele din urmă ar peri cu totul. Tot așa se întîmplă și cu pomii, dacă-i tot ciungărim.

Dacă vedem, că dela un timp prunul îmbetrănește și nu mai poate da roduri îmbelugate, atunci îl putem întineri. Întineritul se face așa, că toamna, după-ce culegem prunele, retezăm coroana cea veche, ear' rana făcută o legăm cu lut amestecat cu baleză. Primăvara cînd dă mustul, es apoi pe marginea tăieturii tot atâtea mlădițe tinere, cari compon apoi cu timpul viitoarea coroană. Tot așa se poate face întineritul și la peri. Cetalalți pomi după-ce îmbetrănesc, de regulă nu se mai pot întineri.

Peste iernă încă e bine, dacă trupina prunilor se văruește cu o amestecătură de două părți var și o parte de lut. Prin o astfel de văruiere se stîrpește de o parte o mulțime de ouă de omide, pe cari le pun fluturii de pomi în scoarța lor, de altă-parte le mai ține și cald peste iernă mai ales.

Pe locurile acelea, unde prunului nu-i priește, vedem că nu se poate dezvoltă, ci rămîne pipernicit. Astfel de pruni fac apoi de regulă și prunele așa mici și pipernicite, cari une ori cad încă înainte de a fi ajunși la coacere. Pe unde însă prunul îi priește locul, pe acolo crește repede și se face mare și puternic, producînd și prunele mai mari. De altcum mai fiecare ținut are un soi deosebit de pruni, mai mari sau mai mici, după-cum adeocă e și pămîntul respectiv, în care se cultivă, mai bun sau mai rău.

Pe la noi sînt cunoscute prunele ordinare sau vinete, cum se mai numesc prunele de Bistrița, prunele lungărețe, prunele rotunde (crihinile) ș. a. Prunele se mănîncă mai ou seamă în stare crudă pe cînd au un gust foarte dulce-acriu și sînt cele mai sățioase între poame. Dacă economul are roduri tot mai im-

belugate, atunci le mai și uscă pe cup-torul de poame, sau le ferbe de face liotar (miere) de prune din ele, sau le adună în căzi și buți de fierbe rachiu de prune din ele.

În apropierea orașelor mai mari ca și în depărtări mai mari, dacă cultivătorul le știe bine pacheta, prunele se plătesc mai bine, dacă se pot vinde în stare crudă.

Sînt ținuturi și pe la noi, unde cultivătorii strîng în anii roditorii parale foarte frumoase din vînzarea prunelor; sînt apoi altele, pe unde încă s'ar pută cultiva nu numai pruni, dar' și alți pomi roditori într'o măsură destul de mare, dar' ce folos, că pămîntul, dacă cumva nu se poate cultiva cu bucate sau ierburi, stă pârilit la soare și spălat de ploi.

Vorba moșului Toma ou pomul: >Comoara stă dinaintea noastră ascunsă în pămînt<.

Ioan Georgescu.

Un învățător harnic.

Cenade, în Aug. 1901.

Cu plăcere vin a vă raporta și din comuna noastră lucruri bune și frumoase săvîrșite de acia, cari lucră și se interesează de binele și înaintarea poporului.

În comuna noastră, de oare câțiva ani, la școala greco-catolică, funcționează ca învățător dl Nistor Tutelea. Dumnealui pentru înaintarea școlii și a poporului, mai în tot anul a aranjat câte o petrecere împreună cu teatru al cărui venit a fost destinat în folosul școlii pentru acoperirea lipselor ei.

Văzînd d-lui, că poporul nostru plantează pe la ferestri, pe lângă stradă ba chiar și în grădini, numai acați și sălci, s'a decis ca să formeze în grădina școlii o grădină de pomologie și legumărit, de unde să iee poporul exemplu.

În toată primăvara îl vedeam mergînd cu firezul în mână, cînd încoace cînd încolo. Îl întreb odată, că unde merge, îmi spune că merge la cutare om ca să-i altoiască nescai meri și peri pădureți, ca să nu stee ne-aducînd nici un folos.

Ca să lățiască pomologia și mai tare între popor într'a 17-lea l. c. aud bătînd doba în comună, stau și ascult ca de obicei, că oare ce va mai bate.

Între altele și mai pe urmă aud, că strigă >oie are voe să învețe a altoi, Români gr.-cat., gr.-or. și Sași, să meargă după ameazi în grădină la dl învățător cel unit, că acolo li-se arată cum să altoiască<.

După amiazi mă duc și eu mai mult numai de curios, ca să văd cum se altuește acuma vara, căci eu știam că numai primăvara se poate.

Cînd mă bag în grădină văd spre mirarea mea o grădină pusă rînd, cultivată frumos și plină de tot felul de legumi, ca la un grădinar.

Acî văd școală de vie, ca la un vințelariu, mai încolo văd unele altoi, care de care mai frumoase și mai mîndre, împărțite după table, după ani și soi. Acî vezi o tablă cu vre-o câteva sute de meri Pătuli, Porici, Alexandru împărat, peri pergamuși, Bosuioc etc. Acî vezi perseci aleși, frăgari, cireși, pruni și nuci mai multe soiuri; așa plăcere îți stîrnește încât nu îți vine să mai egi din grădină.

Ne-am adunat mai mulți și așteptam cu nerăbdare ca să vedem cum se altoiește. Dl învățător a început a ține o prelegere practică și instructivă ou noi. Ne-a arătat altoirea în ochiu (ocular). Ne-a fost spre mirare, cînd ne-a arătat o tablă de vre-o câteva sute de altoi foarte frumoși, înalți de câte doi metri, groși ca o bătă bună și coroană frumoasă, ne spune că acei altoi în Aprilie au fost de trei ani, eară acuma sînt pomi în toată forma.

Ne-a arătat și am altoit și noi de ne-am deprins, ne-a dat surcei, pentru luarea ochiului de altoit la noi acasă, ba a venit pe la noi acasă de la văzută cum am altoit și noi.

Eată ce poate un învățător harnic și cu tragere de inimă către popor, numai durere că cei chemați nu-i dau mîna de ajutor, căci grădina e aproape deschisă, și nu se interesează nime de închiderea ei, căci astfel de lucruri frumoase și bune numai într'o grădină închisă se pot continua, ca să nu stai ziua

SCENA V.

Sfătos, apoi Păcală.

Sfătos (între și se uită de de parte). Toate la locul lor... Par'că s'a deprins și Păcală la treabă...

Păcală (între cu albia în care se afla un copil învelit). Eacă-mă și fată în casă... Imi lipsește numai broboada...

Sfătos. Da ce e, Păcală?

Păcală. Ce să fie? Scânela voinicul ăsta de-o șchioapă... Leica Sanda chip... L'a lăut... și 'mi-l-a dat ci-să să-l leagă sub copac... (se așează, după ce pune albia jos și începe a legăna copilul).

Sfătos. Incai desfumat-ai poloboacele? că de așezate le văd așezate...

Păcală. Cum erau, stăpâne, cum erau... Unde m'am odihnit vre-o clipă de cînd te-ai dus de-acasă?

Sfătos (cercînd un poloboc). Eaca... Da bine mă, ce-ai desfumat?

Păcală (venind repede). Apoi să vezi stăpâne... Nu 'mi-ai spus pe care

să-l desfund ăntăiu... Pe urmă, cum stă polobocul... c'un fund e în sus și c'un fund în jos... Dacă l-aș fi întors aminterea, fundul de jos venia sus și cel de sus, jos... Nu mă dumeriam cum să încep... că dumneata nu-'mi arăta săși... și le-am lăsat... Dar' am făcut alte treburi, zău am făcut...

Sfătos (cătînd lung la el). Te faci prost, ca să 'ți ascunzi lenea nărăvașule!

Păcală. Ba nu stăpâne... da, știi... unde începi dumneata, isprăvesc eu...

Sfătos. Cum s'ar prinde nu faci nimic, că eu ce încep... și isprăvesc...

Păcală. Par'că eu am zis altfel?

Sfătos. Am să-'ți dau răvaș de drum, nerodule... că nu-'i chip... văd eu... De trei luni de zile ești la mine, și tot cum ai fost ai rămas... (s'apucă să culce poloboacele).

Păcală. Hai la legănat... (să întoarce sub copac. Acolo, stă o clipă la gîndit). Adeocă de ce aș legăna su? (după altă clipă). Iea stai... (scoate din

șin sfoară, leagă fiecare capăt al albiei aduce sfoara pe după două crângi ale copacului și trage albia în sus, apoi leagă capătul liber al sfoarei de tulpina copacului). Așa... Acuma îi fac odată vînt... și albia s'a legăna singură... (îi face vînt).

Sfătos. Cenaiba moșmoști acolo mă?

Păcală. Am aninat albia de copac... și uite-o că se leagăna singură... De-a bate vîntul, n'a fi nevoie s'o mai împing eu... Eaca meșteșug, ear' eu pot să-'ți ajut...

Sfătos. Să nu se rupă sfoara mă...

Păcală. Am vrăjit-o eu... Cînd 'mi-a bate, știu și eu două...

Sfătos. Ei, hai vino'neoace...

Păcală. Viu. Da uite ce, stăpâne... să nu uit... A fost pe aici dascălul Pricolici... ci-oă să faci dumneata coliva, că o cetește preoteasa în locul părintelului...

Sfătos. Mă, ear' întorci lucrurile pe dos... mă! Să puiu să facă coliva

și noaptea cu băta în mână să o aperi de animale.

Ar fi bine ca și la gr.-or. să se finească cu tocmeala dasoăului pe câte un an, căci dasoăul într'un an nu poate săvîrși astfel de lucru.

Un participant.

Programul

examenului final, ce se va ține la 22 Octombrie 1902, 8 ore a. m. în școala agronomică comitatensă (Sibiu, târgul de vite nr. 10) despre aptitudinea învățăceilor în lucrările economice:

a) Lucrări de mână.

1. Tăierea de pșe și napi, precum și prepararea de nutrețe mestecate.

2. Mulgerea vacilor.

3. Inhămarea și prinderea la car a cailor și boilor.

4. Statorirea vîrstei la vite, lăptoșiei, ș. a. constatarea dacă vite poartă. Tratamentul vitei umflata (de trifoiu) și al ranelor.

5. Cositul.

6. Scoaterea și curățirea napilor de zahăr și de nutreț.

7. Săparea și grămădirea cu plugul de săpat »Planet junior«.

8. Sămănatul cu mâna și cu mașina de sămănat.

9. Scoaterea, plantarea, legarea și îngrădirea pomilor.

10. Demonstrarea diferitelor sisteme de altoire la pomi.

a) Lucrări cu vite:

1. Aratul cu plugul universal Sack, și anume:

a) cu plugul singur;

b) cu tăietorul dinainte;

c) cu plugul pe două brezde;

d) cu plugul pentru afunzime;

e) cu unelte de curățit;

f) cu unelte de grămădit;

g) cu extirpatorul;

h) cu făcătorul de gropi;

i) cu mașine de scos cartofi.

2. Aratul cu plugul de schimbat

3. Lucrări cu carul cu »Planet junior« și anume:

a) săpatul (curățitul) în diferite lățimi, afunzimi și moduri;

acasă, pricep; da s'o cetească preoteasa... n'aiba a mai văzut așa poșnă?

Păcală. Eaca bine zici... Dasoălu-i de vină, stăpâne... să tare-i prost...

Sfătos. Și tu, ca el...

Păcală. Încep ei și doi proști, în sat, stăpâne...

Sfătos. Fiindcă era vorbă altfel... eaca m'oi duce eu la părintele...

Păcală. Las-oă t-si duce mai apoi... că a fost și Mirea pe aici... Ci-că să te duci la primaru că nuș'cine s'a luat cu el la sfadă, și s'a incins o bătălie...

Sfătos. Bătălie, la primarul? A fi tot vre-o ghidușie dela Păcală...

Păcală. Asta-i cruce... Ba încă Mirea a spus că te-așteaptă la primarul... pân'ce t'ei duce dumneata.

Sfătos. S'o pornesc dar' la primarul... Da să mi-te apuci de poloboace, că apoi vezi pe sf Nicolae...

Păcală. Eaca m'apuc... (ia repede siccanul). (Sfătos ese). (Va urma).

- b) grămăditul înlăuntru și înafară;
c) brezdarea cu marcherul;
d) acoperirea brezdelor de sămințe și netezitul cu tăvălugul.

4. Grăpatul.

5. Sămănatul cu mașina de sămănat.

Sibiu, la 13 Septemvrie 1902.

Președintele comisiei economice a comit. Sibiu.

Reissenberger,
vicecomite.

ȘTATURI.

Alegerea cartofilor de sămăntă.

În ce privește mărimea, cei mai buni cartofi sînt cei de mărime mijlocie. Aceștia conțin pe de o parte destulă materie nutritivă, câtă e de lipsă pînă la formarea rădăcinilor, de altă parte nu putrezește în zădar în pămînt o parte din ei. Alegerea acestor cartofi trebuie făcută deja acum toamna.

Încercarea uneltelor de oțel. Voind a ne convinge, dacă unelte de oțel, topoare, barde, rindele etc. sînt bune, căutăm o bucată de scândură, sau lemn de brad nodoros o tăiem, o bîrdășim, o dăm la rindea sau o găurim prin noduri și dacă tășul nu se rupe nici nu se știrbește sau îndoește după două sau trei probe, aceasta însemnează, că sculele sînt călite potrivit.

Știri economice, comerc. industr. jurid.

Uscatul porumbului. În cursul lunii Octombrie, se va ține la Roma un concurs de aparate pentru uscatul porumbului.

România va trimite trei delegați pentru a asista la acest concurs.

Nou oficiu postal s'a deschis cu 1. l. c. în Porcești (»Turnu-roșu«). Șef al oficiului postal a fost numit șeful stației de-acolo.

Lege pentru asigurarea vitelor. Ministrul de agricultură va prezenta dietei în sesiunea de acum un proiect de lege, prin care asigurarea vitelor va fi decretată obligatorie pentru toți proprietarii de vite. Proiectul e elaborat deja și mănecă din principiul reciprocității, ca adecă proprietarii de vite din o comună, ori din un cerc să supoarte solidar paguba îndurată de oare-care dintre ei. Probabil că acest proiect va intra în vigoare de lege încă înainte de 1 Ianuarie 1903.

Banote nouă. Consiliul general al băncii Austro Ungare a hotărît să înceapă în 20 Octombrie cu edarea banotelor de 100 cor. și să scoată din circulațiune banotele de 100 fl.

Crisa de carne în Germania. Din toate părțile Germaniei vin plângeri din cauza scumpirei prețului cărnii.

Consiliul comunal din Stuttgart a decis ca să facă o adresă cancelarului imperiului, pentru a permite libera intrare a vitelor străine, ceea-ce cu greu se va realiza, din cauza presiunii agrarienilor.

Fabrică de luminări. Consiliul de ministri din România a aprobat deschiderea unui credit de 50.000 lei, în scopul înființării unei fabrici de luminări de ceară curată la mănăstirea Căldărușani.

Aurul în Rusia. Conform noii legi dela 1 Martie relativă la exploatarea minelor de aur, banca imperială rusă a organizat cumpăratoarea de aur pentru sucursalele sale din Siberia și Ural. S'a deschis laboratorii chimice în Iecaterinburg, Tomsk și Irkutsk; mai târziu se vor deschide și în Siberia-orientală și la Amur.

Laboratoriile înființate cumpără aurul dela ori-cine, deci nu numai dela cei cari exploatează aurul, și-i plătesc după fineța lui pe baza de 5425 de ruble pentru un zolotnic.

Recolta bumbacului Egiptului. Recolta bumbacului din anul acesta în Egipt se prezintă în condițiunile cele mai bune, afară de unele localități, unde e ceva mai inferioară.

Se speră chiar ca ea să fie superioară recoltei din anul trecut atât ca calitate cât și ca cantitate.

FELURIMI.

Ce produc găinile. O fermă din jurul orașului Boston (America-de-nord) are 7000 găini. În fiecare an se cumpără găini, cari se țin numai câte un singur an; apoi sînt vîndute și înlocuite prin altele. Găinile sînt ținute 12 într'un coteț, care ocupă cam câte 2 și jum. metri pătrați, avînd și câte o curte mică. Sînt 600 de astfel de cotețe în întreaga găinărie. Găinile ce au o etate de un an sînt ținute ca cele mai bune ouătoare, și nici una nu este ținută mai mult de un an. La vînzarea lor se dobîndește tot același preț, cu care s'au cumpărat. Cu toate că tot nutrețul găinilor se cumpără, totuși se zice, că folosul ce produce o găină prin ouele sale este mai bine de 6 cor. pe an.

Biblioteca lumii. Dintr'o statistică engleză rezultă, că în fiecare an apar mai mult de 70.000 cărți nouă. Numărul acesta se împarte astfel: Germania 23.000, Franța 13.000, Italia 9500, Anglita 6500, urmează apoi Statele-Unite, Austro-Ungarie, Belgia și Rusia.

Măimuța. Un funcționar german din Africa-de-est a venit de curînd în Europa cu o mică maimuță cumpărată în Zanzibar.

Până la Genova animalul nu fu supus la nici o taxă. Dela Genova la Goeschenen, proprietarul fu nevoit să plătească 1.50 ca pentru »pasăre«. Dela Goeschenen la Zürich maimuța fu clasată drept »câine« cu o taxă de 8.40. Dela Zürich la Constanț 0.80, drept »bagaj«. Ear' din Constanț la Stuttgart, transportată gratis fiind luată drept »geamantan de mână«. Biata maimuță a fost deci în mod succesiv pasăre, câine, bagaj, geamantan și în fine maimuță, la locul destinațiunii din cauza simplii fan-tasii a tarifelor de transport.

CRONICĂ.

Alegere de profesor și aprobare de protopop. În ședința consistorului plenar, ținută Mercuri, a fost ales de profesor la seminarul „Andreian” dl *Vasile Stan*, profesor censurat. Tot în această ședință a fost întărit de protopop al tractului Iliei, dl preot din Hunedoara, *George Oprea*.

Oferte benevole pentru edificarea catedralei. Preoții din tractul *Branului* au dat o frumoasă dovadă a iubirei lor de biserică colectând pentru fondul catedralei suma 5200 cor. Pe lângă aceste considerabile oferte la stăruințele protopopului *Traian Meșian*, preoții din tractul *Branului* au dat a mijloci votarea a câte 5%, dela fiecare biserică din venitul bugetar al anilor 1903, 1904, 1905 ca oferte benevole pentru catedrală. Tractul *Avrigului* asemenea a oferit 3500 cor.

Promovați. În 27 c. au fost promovați la universitatea din Cluj doi doctori în științele iuridice d-nii *Iulian Pop* și *Ilariu Hoadrea*. Tot atunci a depus censura de profesor în limba română, latină și greacă dl *Alexandru Pleancu*, profesor din Beiuș.

Voluntarii noștri. În 16—20 Sept. n. s'a ținut la Oradea mare examenul de ofițeri al voluntarilor din regimentul Nr. 33. (staționat în Arad). Toți voluntarii români ai acestui regiment au trecut examenul cu succes. Noii noștri candidați de ofițeri sunt următorii: *Sever Barbura*, (Pețea); *Aurel Chêlnicean*, (Reșița); *Cornel Curtușiu*, (Arad); *Eugeniu Feier*, (Boroșineu); *Iustin Petrușiu*, (Sepreuș); *George Telescu*, (Arad); *Caius Pop*, (la reg. de huzari).

La examenele, ce s'au ținut săptămâna trecută la școala de voluntari de artilerie din Sibiu, au trecut examenul cu nota de foarte bine voluntarii români; Dr. Sextil Pușosriu, Traian Mihailu, Virgil Olariu, Ioan Comaniciu; ear' cu bine: Iuliu Adam și Remus Cosma.

Despre sêrbarea lui Kossuth în Nădlac i-se raportează „Libertății” următoarele: Aseară Maghiarii din Nădlac au aranjat în cinstea lui Kossuth un concert cu faclă și au cutriat străzile comunei în frunte cu protopretorul și cu toți aceia câți sunt chemați a păzi siguranța publică. Și zău că au și păzit-o. Nu au rămas cu ferestri întregi case cari nu au fost iluminate în cinstea rebelului Kossuth! Nu au fost crățete dinaintea vandalilor nici chiar casele țeranilor. Paguba se urcă la 1500—2000 coroane.

Au zdruncinat total ferestrele preotului slovac *Ludovic Boor*, ale avocatului român *Aurel Petroviciu*, negustorului român *Ștefan Luțai* și ferestrele dela societatea de consum a Slovacilor.

Ca răspuns dat imediat acestor sêlbătășii, avocatul *A. Petroviciu* cu o mulțime de tineri de ai noștri, după ce a trecut tâmbălăul, a cutriat comuna cu muzica, intonând „*Deșteaptă-te Române*”, „*Tricolorul*” și alte cântece naționale.

Serul contra scarlatinei. O telegramă din Karlsbad spune, că profesorul din Viena *Dr. Moser* a prezentat congresului din Viena un memoriu asupra unui ser, pe care l-a găsit contra scarlatinei și cu care l-a obținut multe vindecări.

Catastrofă îngrozitoare în biserică. Se vestește din New-York unui ziar din Germania, că s'a întâmplat o mare catastrofă în biserica baptiștilor (nazariților, pocăiților) din Birmingham. Credincioșii Negrii de confesiune baptistă erau adunați în număr de vr'o 2000 la un congres, ce se ținea în biserică. Pe când unul dintre cei prezenți ținea chiar o cuvântare credincioșilor, s'a născut o bătaie între 2 Negri. Atunci unii din cei de față au strigat cătră bătauși: *Fight!* (Dă-ți!), mulțimea însă a înțeles, că strigă *Fire* (Foc!). S'a născut o panică de nedescris. Mulțimea înspăimântată se imbulzea desperată pe uși. În imbulziala cea mare s'au provocat scene îngrozitoare. Multe persoane, bărbați, femei și copii, au căzut jos și au fost călcați în picioare fără cruțare de mulțimea, care voia să iasă în grabă din biserică. Toți copiii, cari erau de față, au fost striviți și călcați așa de îngrozav, că au murit cu toții. Vre-o 80 de persoane au fost omorâte, tot atâtea rănite grav și cam la o sută rănite mai ușor.

Ger. Se scrie din Sătmar, că acolo de câteva zile temperatura de peste zi este de 10—12° R., sara 2—3° d'asupra lui zero, ear' dimineața 1—2° sub zero. Tutunul a degerat, cucuruzul s'a stricat, strugurii nefiind încă copți au înghețat așa verzi. Răul cel mai mare este, că a degerat și vița, așa că nici pe viitor nu sunt prospecte de recoltă.

Cum se fură în Rusia. Din cassa regimentului de Cozaci de gardă s'au furat 300.000 ruble. Hoții au fost 2 generali și mai mulți ofițeri de stat major, cari toți au fost deportați la Siberia. — În apropiere de Astrahan aveau să se facă niște magazine lângă Volga. Lucrările au durat cinci ani. De două ori pe an își înainta întreprinzătorul societelile instruate cu toate documentele la cassa statului, de unde își primia paralele, luând cu totul cinci milioane de ruble. Când a venit comisiunea să ia în primire cele lucrute, n'a aflat nici urmă de magazine. În contra întreprinzătorului și a funcționarilor, cari l-au ajutat, s'a introdus cercetare.

Un răspuns. La scrisoarea „O alegere de notar” din numărul trecut primim un răspuns, din care comunicăm cele ce se referă la cele publicate acolo:

Dacă eu am fost pus dintre candidați în locul prim, — își are explicația sa, fiind cel mai calificat dintre toți concurenții (examen de maturitate și diplomă cu distincțiune dela cursul notarial din Cluj); și dacă administrația mă voiește, încă și-a putut-o explica pentru-că cât timp am fost în Câmpeni ca vicienotar, m'am nisuit ca să-mi împlinesc datorița ce mi-s'a impus.

Dacă nu i-am putut câștiga simpatia corespondentului, nu urmează, că nu am simpatia poporului, căci nu d-sa e poporul. O știe bine că dintre ceilalți candidați — afară de alesul *S. Corcheș* — eu am avut majoritatea voturilor, care totuși dovedește în câtva simpatia poporului, despre care d-sa spune că nu o am.

Incât privește că n'am fost ales în comuna mea natală e neadevăr, căci pe timpul când s'a făcut alegerea de vicienotar în Albac, eu nici nu eram calificat și nici n'am putut fi candidat, căci eram în serviciul militar și numai după aceea m'am dus la cursul notarial de m'am calificat. Dacă n'am reușit de notariu în Vidra nu e vina mea și nici nu e mirare, căci alesul *Corcheș* are acolo o mulțime de rudeni și eu ca străin în acea comună cum puteam să rivalizez cu el? *Traian Todșa*, vicienotar și matriculant reg. unguresc.

Monete de un florin falsificate. Doamna *A. Czigle* din Arad a cumpărat zilele trecute niște găște în piața din Timișoara și le-a plătit cu 10 florini în argint. Poliștului de serviciu i-a bătut la ochi, că doamna plătește numai cu argint și cerând să vadă banii, a observat, că sunt falsificați. La poliție d-na *Czigle* a mărturisit, că banii i-a cumpărat dela *George Pinteș* din Arad pentru cinci florini veritabili. S'a făcut întrebare pe cale telegrafică la poliția din Arad, ear' d-na *Czigle* a fost reținută în arest. Banii sunt imitați cu multă măiestrie și seamănă foarte bine cu cei adevărați. Numai inscripția gravată pe dungă lipsește, altminteri sunt toate identici, chiar și la sunet, cu florini veritabili.

Fratricid. În Valea-Iepii (Hunedoara) *Ioan Tomoran* în etate de 10 ani, jucându-se cu revolverul tatălui său, a împușcat pe frate-sau *Nicolae* în etate de 8 ani. *Nicolae* a murit. Visitatorul morților, *Mih. Pascu*, n'a scris în procesul verbal adevărata cauză a morții. Contra lui *Pascu* s'a pornit cercetare.

Urs. În Sebeșul-de-jos a împușcat locuitorul de acolo *Achim Micu Sâmbătă* noaptea o ursoaică bine făcută.

Ni se scrie din Moșnița: La noi pe lângă Timișoara s'au început culesul *cucuruzului*, rodul va fi mijlociu, dar' la noi în comuna noastră *Moșnița domnește* de vre-o câteva săptămâni o boală lipicioasă de vite, boi, vaci, viței, toți au bolit de gură, nu mâncau cu săptămânile nimic, așa se lua de pe gură și limbă pielea dăraburi, după care au și murit mulți viței neputând răbda foamea, dar' de cele mari n'au murit nici una, dar' cu sia nu au fost destul acum de picioare, dela mic până la mare, toți bolesc așa picioarele între unghii, carne viie. — Târgul Timișoarei dela 12/25 până la 15/28 Sept. 1902 au fost oprit pentru vitele cornute ceea ce a fost o grea lovitură pentru economi. *Goleși*, econom.

O nouă societate românească în Cluj. Din Cluj ni se scrie, că în 21 c. după sf. liturghie s'a ținut în biserica gr. cat. din Cluj adunarea constituantă a societății femeilor pentru înfrumusețarea bisericii. Adunarea a fost presădată de d-na *Leont. Pop*. După deschiderea ședinței, dl protopop *Dr. Dăianu* dă cetera statutelor aprobate de consistorul din Blaj. Notar ad hoc al acestei ședințe fu ales părintele *Augustin Giurgiu*. Procedându-se la constituirea comitetului, fu aleasă ca prezidentă d-na *véd. Alexă Pop*, ear' în comitet d-nele: *Leont. Pop*, *Dr. Ilea*, *Virginia Pop*, *Ranta-Buțicescu*, *Giurgiu* și încă câteva, ale căror nume îmi scapă, în număr total de 10. Membri de încredere: *Dr. Dăianu*, *Roșianu*, *Leontin Pop*, *Ranta-Buțicescu*, *Dr. Ștef. Morariu* și *Iac. Murășan*. Societatea numără până acuma vr'o 80 membri. La adunarea de ieri s'au înscris membre fundatoare d-nele: *Lucreția Giurgiu n. Rus* și *Virginia Pop* (cu câte 40 cor.), ear' membră pe viață (cu 20 cor.): d-na *Anișă Dr. Morariu n. Bohățel*. Dintre damele, cari au participat la numita adunare, afară de cele amintite, am remarcat pe următoarele: *Vodă n. Fogarasy*, *Maria Popovici*, *Elis. Sandu*, *Maria Pop n. Cioplea*, *Bodocau*, *Fodor*, apoi domnișoarele: *Veturia Podoabă*, *Elena Pandrea*, *Claudia Stanciu*, *Vict. Murășan*, *Ana Cioplea* etc.

A apărut „*Analise Psihologice*”, o voluminoasă carte pentru învățământul secundar scrisă de dl *Dr. Iosif Blaga*, profesor la gimnasiul din Brașov.

Cununii. *Otilia Ghimbășan* și *George Ciocan* își vor celebra cununia lor Duminecă, în 5 Octombrie 1902 st. n. la orele 3 p. m. în biserica gr.-cat. din Făgăraș.

— *Di Teodor Ilie*, învățător, și *Iustina Giurcușiu* anunță cununia lor, care s'a celebrat în biserica gr.-cat. din Marca la 2 Octombrie 1902 st. n.

Logodnă. Joi în 30 Sept. s'a ținut în Blaj logodna dlui *Alex. Ciura*, profesor cu d-șoara *Leontina Lucasiu*. Actul fidanțării l'a îndeplinit noul protopop al Clujului *Dr. Elie Dăjanu*, venit anume pentru acest scop.

— *Maria Mușiu Urechă* și *Emil Folly*, fidanțați.

— *Mărioara Rudnianu*, și *Constantin Onciu*, fidanțați.

Convocare. Adunarea generală ordinară a reuniunii învățătorilor dela școlile poporale gr.-or. române confessionale de sub jurisdicțiunea consistorului orădan, se convoacă pe Marți, în 24 Septembrie v. (7 Oct. n.), la orele 9 înainte de amieză în școala română gr.-orient. din Oradea-mare.

— Adunarea generală a reuniunii învățătorilor graco-catolici din jurul Gherlei se convoacă în *Cherla* pe ziua de 16 Octombrie n.

Carne de câne. În orașele cele mari se mai află câte-un cm. care află plăcere în gustarea unei fripturi de carne de piică. Carne de câne mănâncă Chinezii, cari și-au aflat urmași și la noi. În *Pressburg* au prins pe un pânzar, care a furat un câne mare de vânat, l'a omorât, l'a tras pielea și l'a făcut tocănă, pe care au mâncat o 7 inși cu cea mai mare poftă. Să le fie de bine!

Invățământul în Galiția și Ungaria. După raportul consiliului general școlar din Galiția, în anul 1900/901 au fost în Galiția cea infectată cu o mulțime de J-dani 285.908 copii, cari n'au cercetat școala. Între învățători sânt 1113, cari n'au pregătirea cerută. — În Ungaria sânt 41% așa dară aproape jumătate, cari nu știu ceti și scrie. În fiecare an nu cercetează 60 000 copii școala

Mucoarea la cai. În Alba-regală au fost omoriți trei cai ai unui econom, fiindcă se constatare la ei mucoarea. Săptămâna trecută a murit feciorul de 20 de ani al plugarului între cele mai mari chinuri. Cercetându-se prin medic s'a aflat, că feciorul avuse la o mână o rană mică, care s'a molipsit de boala grozavă, pricinuindu-i și lui moartea.

Sultanul și flotila română. Din Constantinopol se telegrafează, că Sultanul a ordonat autorităților porturilor turcești dela Marea Neagră să primească cu cea mai mare căldură flotila română în escursiunea, ce va face pe la acele porturi.

Limba rusească în școlile sârbești. Ziarul „*Novoje Vremja*” spune, că cu începutul noului an școlar în toate școlile din Sârbia a devenit obligator studiul limbei ruse.

Deputatul sârb Pavlovici a fost absolvat de urmărire pentru agitație. Din Becea-turcească se vestește, că Sârbii, fără deosebire de partid, pregătesc mari manifestațiuni pentru deputatul lor naționalist. Unii sânt de părere, că Pavlovici se nu se mai ducă la dietă, unde este acuzat fără temei și espus la insulte. El însă se nu-și depună mandatul.

Colera bântuie în Egipt în mod iugrozitor. Sânt zile, în cari se înștiințează și până la 1500 bolnavi. În curs de 2 luni s'au îmbolnăvit 261 mii de persoane, dintre cari au murit aproape 230 mii. Europeanii atacați de aceasta boală încă mor cu grămada.

O păcăleală pe tren. Săptămâna trecută era stația din Ciechozinek (Rusia) plină de pasageri, cari voiau să plece cu trenul la Varșovia. Trenul care sosise în gară, era plin de călători, așa că mulți dintre cei-ce așteptau aveau puțină speranță să mai încapă în el. Înaintea șefului se prezintă doi domni, dintre cari unul îi spuse, că trebuie să petreacă pe celalalt la spitalul din Varșovia, fiind smintit la minte și având de multe ori atacuri de furie. Șeful le-a pus la dispoziție un căpeu numai pentru ei. Pe când celalalt era imbulziți ca peștii în butoiu, cei doi au călătorit foarte bine până la Varșovia, unde însă nu s'au dus la casa nebunilor, ci la un restaurant, unde și-au petrecut bine. Nu fusese nici unul nebun.

Raport din Streja Cârțișoara. Duminecile trecute mai în seară s'a iscat o mică ceartă pentru 1/2 litru rachiu între Ioan I. Gh. Scorobet, comerciant și cărțimariu în comuna noastră, și Nicolae Stoica, așa că din vorbă în vorbă au ajuns la palme, apoi la trînteli, până-ce s'a infuriat partida lui Nicolae Stoica și a început să trîntească la pământ pe ori-care ar fi îndrăznit să sară spre apărarea cărțimariului și a familiei sale. Nu se știe cum a venit și fratele lui N. Stoica, Pavel, cu coasa și a fărâmat ferestrele spre a pute intra în casa cărțimariului, dar n'a reușit.

S'a făcut arătarea la judecătorie. Rachiul este cauza acestor fapte.

— În seara de 10 l. c. v. pe la orele 9 s'a iscat un foc la casa plugarului Nicolae I. Banciu. Susnumitul casar bizericesc, se afla atunci la consiliul biz., feciorul în câmp, soția cu o fetiță de vre o 13—14 ani a fost adormit așa că trezindu-se abia a putut eși pe uze de fum și foc. Casa de lemn cu țigla a ars mai de tot, vânt n'a suflat, dar oameni foarte puțini au alergat ca să stângă. Noroc cu pompierii din Oprea-Cârțișoara, unde poporul țină la olaltă. În aceasta casă a mai aflat și badea George Cârțan adăpost, ba a avut și o mulțime de cărți foarte frumoase, cu scop ca să deschidă o bibliotecă, dar poporul nu l'pricepe ce vrea el. I a ars cărțile toate, așa că curtea și ulița erau pline de cărți arse pe jumătate. Cari au fost arse mai puțin, le a cărat unul și altul și le-a dat copiilor spre jucărie, așa că și pe riu sânt la toate petrele aninate foi din cărțile bietului Cârțan. Durere adâncă m'a cuprins judecând prețul lor; a treia zi a sosit și bietul Cârțan dela drum. Proprietarul casei a fost asigurat.

— În ziua sf. Cruci primarul nostru Nicolae N. Banciu având ordin dela protopretorul a scos vre-o 60—70 oameni la hăituit la vânătoare pe cale cătră pădure. La un loc am stat să așteptăm pe domni. Primarul a fost căpătat o rugină de pușcă dela soacra sa, umplută de un an; el s'a dat la o parte și a slobozit pușca care s'a spart pe dedesupt în palma stângă și i-a rupt degetul cel mic smulgându-i-l și rupându-i cele două de lângă el peste jumătate. Sărmanul om a leșinat, acuma este în spitalul din Sibiu.

Străjanul.

Curagiul unei capre. În muntele Froda (Alpi) a fost atacat un păstor tânăr de un vultur mare. Cu greu s'ar fi putut apăre, dacă nu i-ar fi sosit într'ajutor una dintre caprele lui. Curagiul animal s'a aruncat cu coarnele înainte asupra vulturului, așa că acesta a trebuit să se apere de capră.

Intr'aceea băiatul a alergat la locul unde-i era băta și luându-o a început să lovească în vultur, care a fost silit să zboare de-acolo.

Isprăvuri slabe. În comuna Lupoia postul de docent e propriu vorbind numai din anul școl. 1896—97 sistematizat. În acel an bravul învățător Teodor Stoia a produs uimitoriu progres. Sub actualul învățător însă deja la examenul următor elevii numai atâta au știut, cât nu uitase de pe timpul lui Stoia.

Învățătorul actual cu atât mai puțin s'a nisuit a face ceva progres real, cu cât la finea anului prima îi succese a-și asigura favorul Inspectorului reg. cu ocaziunea unei vizite din partea aceluia prin recitarea unei rugăciuni interconfesionale maghiare și a câtorva alte frase goale neînțelese de elevi. Incolo nici din limba maghiară nu au știut, numai atâta, cât nu uitase de pe timpul lui Stoia, dintre ai cărui elevi câțiva și azi cetează binisor, ba primul lui elev Rusu Flore lui Zaharie, azi în etate de 15 ani, e abonat la „Foaia Poporului”.

Asfel pentru broșura „Dar de Paști judecătoria reg. din Jibou a făcut acestui brav băiat onorul de a-l distinge cu perchișiție domiciliară, spre a confiscă broșura, pe care băiatul însă neafiându-o în pripă n'a putut-o preda judelei investigator.

Cu ocaziunea scrierii procesului-verbal învățătorul Badescu — jaluz pe primul elev al lui Stoia — s'a vîrit ca muzca în zăr înaintea judelei invest. terorizând pe bietul băiat cu glas dur și răstît, să predea numai decât broșura; căoi chiar el a adus-o dela admănuatorului postal. Acest om scapă de urmărire atât din partea Inspec. reg. cât și din partea autorităților școlare biz. Cu atât mai mult agită însă poporul nepriceput, atât în contra actualului preot, cât și în contra administratorilor anteriori, demândând străjerului comunal să strige din coaste poporenilor, să se adune în școală, să-și aleagă popă, alegând când pe popa din Borza, când pe cel din Brusturi după cum e cheful; și apoi hai cu jalbe la Blaj.

Și cum din școala din Lupoia habar n'are nici inspect. reg. nici autoritățile noastre confessionale, nu rămâne alta cale, decât să denunțăm opiniunii publice acest caz, care o cu atât mai trist, cu cât învățătorul de acuma nici nu a fost ales pe cale legală, ci a fost numai contrabandat prin protopop. *Minor.*

O jertfă a iubirei de mamă. Zilele trecute a fost adusă la spitalul din Timișoara femeia lui Iosfa Purcella din Vinga. Ea așteptase dimpreună cu copilul ei de 4 ani pe bărbat. Copilul se juca cu petricele. Folosindu-se de un moment, când mamă-sa se întoarse în altă parte, a alergat înspre șini. Ingrozită observă biata mamă pe băiatul ei între șini chiar când intra trenul în gară. Se repezi să l'iee, dar împedându-se de șini, locomotiva îi tăia amândouă picioarele. Băiatul a scăpat.

† *E. Zola.* Cunoscutul romancier și mare filozof a fost aflat mort în 30 Sept. n., în locuința sa. El a murit safixiat.

La fondul „Masa învățăceilor meseriașilor români” administrat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”, au binevoit a mai contribui următorii d-ni:
 „Un creștin din lumea mare” 1 cor.; d-șoara Mărioara Muntean (Ocna-Sibiului) 50 bani; Dr. Vasile Fodor, avocat (Abrud) 1 cor.; Victor Tordășianu 40 bani; Eleuteriu Prelipceanu 1 cor.; Dr. I. R. 40 bani; Irimie Purece, măiestru lăcătuș 40 bani.

Miscarea Bunievaților.

De unde până bine de curând Maghiarii n'auvură de furcă decât mai numai cu Românii și Slovaci, în anul acesta s'au înocierat cu Sașii și Sârbii și, lucru foarte îmbucurător pentru oprimați, și cu Șvabii din Banat și chiar și cu Bunievații de pe la Sabadca.

Miscarea acestora e din cele mai interesante și trezirea Bunievaților va trebui să pună pe gânduri pe cei din Pesta, căci nu e lucru neînsemnat, când o mână de oameni ca Bunievații încă iau poziție contra celor ce vor să-i deoparte de limbă.

Bunievații, această viță sârbească, pentru a lupta mai cu succes în contra maghiarizatorilor și pentru a trezi conștiința națională și în Bunievații țărani și-au întemeiat o foaie scrisă în dialectul lor propriu.

Ziarul lor »Neven« în tocmă și ale Românilor, Sârbilor, Slovacilor, Sașilor și Șvabilor, a fost luat la goană de către procurorii asmuțați de presa evreiască.

În 24 Septembrie s'a ținut pertractarea finală în procesul de presă intentat contra ziarului Bunievaților, intitulat »Neven«. Procesul s'a ținut în Seghedin înaintea curții cu jurați, cari după-se au osândit pe redactorul neamț Korc, pentru varietate au osândit acum și un »agitator« de al Bunievaților.

Pavel Bacioi a fost osândit și încă la nu mai puțin decât șase luni temniță de stat, la 200 cor. pedeapsă în bani și la publicarea sentinței în ziarul »Neven«. Procurorul a fost mulțumit cu sentința, ear apărătorul pe baza a 3 cazuri de nulitate, cari au fost insinuate, a apelat.

La pertractare au asistat foarte mulți Sârbi. Cunoscând caracterul Bunievaților din vestita Basica, aceștia după cum se prevede, vor mai da încă mult de lucru Curților cu jurați. Miscarea lor națională e urmărită cu deosebită atenție și de către ceilalți naționali ai lor aflați în Ungaria și Croația.

Correspondent.

DIN LUME.

Bulgaria.

Cuirasatul rusesc din flota Mării Negre, »George Pobiedonoseff«, având pe bord pe marele duce Nicolae Nicolae-vici de Rusia și pe ceilalți oaspeți ruși, a sosit la Varna.

Duminecă s'a făcut în prezența marelui duce Nicolae, a principelui Ferdinand, a multor generali ruși precum și preoți ruși și bulgari sfîntirea solemnă a bisericii comemorative din pasul Șipoa. La prânzul de gală a toastat principele, mulțumind pentru jertfele aduse de Rusia și declarând, că sârbătoarea aceasta însemnează împreunarea celor două națiuni; mulțumește apoi din nou pentru bună-voința dovedită de împăratul și poporul rus și bea în sănătatea Țarului și a familiei lui. Marele duce a răspuns, că jertfele aduse de Rusia au adus fructele dorite.

Staționarul rusesc Kubanetz a plecat dela Burgas cu marele duce Nicolae

la Constantinopol, ca să facă o vizită Sultanului.

Se telegrafează din Varna (Bulgaria), că Ignatieff, sosind acolo, a zis vice-președintelui camerei bulgărești: »Întăriți-vă, faceți puțină politică și fiți încredințați, că Rusia se gândește la voi«.

Turcia.

În ce privește noul consulat rusesc din Mitrovița, evacuarea Porții n'a liniștit spiritele. Conducătorii rezistenței albaneze din Mitrovița s'au împreunat cu Albanezii din districtele Diacova, Ipeo și Novi-bazar. Furia contra Rusiei e la culme în populațiunea musulmană. Din toate părțile aleargă cete înarmate de Albanezi, ca să împedecă cu puterea instalarea consulului rusesc. Liniile ferate au fost atricate și comunicațiunea cu Mitrovița intreruptă.

Cete de Albanezi continuă a face invasiuni pe teritoriul sârbeșc.

Știri mărunte.

Emigrarea Finilor continuă în măsură mai mare ca anul trecut. În lunile Iulie și August a. c. au emigrat 3165, între cari 1479 bărbați obligați la serviciul militar.

După știri din sorginte privată și din Haga, generalii buri vor sosi la Berlin în a doua săptămână din luna Octombrie viitor.

Generalii buri vor solicita o audiență împăratului

Concursuri bis-școl.

Dieceza gr.-or. Arad. Posturi învățătoarești Buna-română, ppresb. Belințului.

Știri din piață.

Sibiu. Grâu, hl. 9.60.—11.—, sâcară 6.60—7.80, orz 7.20—7.60, ovăș 3.80—4.40, cucuruz 10.——11.— cor. 10 ouă 44—50 bani.

Piața banilor din Sibiu. Galbănușul 11.25; 20 lei (hârtie) 18.94; 20 lei (argint) 18.80; lira turcească 21.40; lira engleză 23.84; 20 marce 23.35; rubla (hârtie) 2.54, rubla (arg.) 2.44 cor.

Bursa din Budapesta. Grâul, 50 kg. 6.70—7.20; sâcară 5.90—6.25; orz 5.15—5.40; ovăș 5.55—6.—, ouă 5.75—5.85; oincantin ————

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Dlui T. G., Hunedoara. Românii, cari merg la biserici străine, nici nuștănt vrednic de altceva. E o rușine a se împreuna cu străinul, care și așa numai te jefuește.

Dlui Lupea Em. Cărți românești, afară de îndreptarul financiar de Pop, care nu știm dacă se mai află undeva, nu cunoaștem. Nemțește se află la Timișoara, librăria Polatssek, cartea »Rathgeber in Steuerangelegenheiten« de Hugo Kubitska, prețul necunoscut. Noi n'avem nici o broșură, căci ceea-ce e în foaie nu e reproducere.

Com. par. Mociu. La librăria diecesană din Arad se află o carte de viierit, dar' nu-i cunoaștem prețul. Adresați-vă acolo.

Dlui Nic. Ciora, Bozovici. N'am primit scrisoare. Nr. 37 și-s'a espedat din nou, deși de-aioci s'a trimis.

Dlui N. Rusanda, Ghioroc. Din poesile d-tale am publicat multe și vom mai publica. Avem dela alții și din anul trecut.

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr. Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni Iosif Marshall.

Victor Lazăr

Jellinek s'a sinucis. Defraudatorul cassar dela »Länderbank« Jellinek n'a voit să ajungă pe mâna justiției omenesci. După-cum se anunță din Viena cassarul s'a aruncat în Dunăre și cadavrul seu a fost aflat lângă *Altmvoerth*, în apropierea *Kremsu*-lui. Poliția din *Krems* constatând, că mortul s'os din Dunăre este E. Jellinek, a încunostiințat telegrafice poliția din Viena.

Grozava furtună de pe insula Sicilia. La Catania în Sicilia s'a declanșat în săptămâna aceasta un uragan teribil. El a fost pricinuit de o trombă marină. La Modica s'au dărâmat case. Torentul umflându-se și revărsându-se a rupt podurile și a inundat toate casele. Pe câmpurile învecinate totul a fost distrus, vitele au perit. Liniile căilor ferate Catania-Mesina și Catania-Palermo au fost intrerupte. Păstorii s'au inecat.

Unele telegrame spun, că la Modica s'unt peste 400 morți, alții zic că numărul morților este numai de 200.

Torentul a fîrit cu sîns tot ce a găsit în drumul seu prin magazine și în oatul de jos al caselor. Podurile și drumurile au fost distruse. Pagubele se ridică la mai multe milioane.

Uraganul a bătuit cu cea mai mare violență 24 de ore. Vulcanul Stromboli și Etna aruncă flacări și petri cu groznică detunături. Poporațiunea spăimîntată crede, că a sosit sfîrșitul lumii. Marea este foarte agitată. Până acum s'au constatat trei sute de victime. Soldații s'evîrșesc aste de eroism întru ajutorarea și scăparea nenorociților locuitori.

Daruri pentru biserică. Pentru repararea bisericii gr.-or. din Găinar (protopresb. Agnizei), au mai contribuit următorii credincioși:

Din *Sighișoara*: Mihail Chiorean, Stefan Moldovan, Zsharie Hofner, Ironim Petri, câte 50 cenți; George Păra, Lazar Hofner, Ioan Suctu, Stefan Pasou Moldovan, Lazar Manta, Mihail Drăgan, Petru Drăgan, George Hofner, Ioan Petri, Ioan Petri, Teodor Vășii, Stefan Zălog, Teofil Iuga, câte 25 cenți.

Din *Ibașfalău*: Nicolae Șansu, 50 cenți; Petru Țintea, Nonie Vițelariu, câte 25 cenți; Vasile Bălgrăzan, 20 cenți; Toader Stoica, 15 cenți; Petru Vițelariu, 10 cenți.

Din *Haștalău*: Ironim Langa, Zsharie Boiu, Mihail Morar, Ioan Coman, George Tođoran, Vasile Coman, Ioan Savu, Vasile Morar, câte 25 cenți; Mihail Ponci, 20 cenți; Vasile Pușoaș, 15 cenți.

Din *Sasauj*: George Scutea, Maria G. Scutea, Victoria Scutea, Chirion Olariu, Filon Holan, Gerasim Popa, Dumitru Popa, Victor Șerban, câte 25 cenți.

Din *Pianul-de-sus*: Adam Boosn, 25 cenți; George Roman, George Neagu, câte 10 cenți.

Din *Daia-săsească*: Zaharie Fleșer 25 cenți.

Din *Gogan*: Zozim Dur 25 cenți.

Din *Roșia-săsească*: Nicolae Ursu 25 cenți.

Din *Daneș*: Ioan Medrea 50 cenți; Nicolae Ilioviciu, Ioan Branduș, Nicolae Medrea, Ioan Ladar, Hurel Tatar, Ambrosie Dâlbea, Ioan Todor, Nicolae Constantin, Stefan Fleșer, Dumitru Medrea, Johann Kreutzer, Petru Gherman, câte 25 cenți; Petru Gheșja, Nicolae Constantin, Ioan Brănduș, Iosif Filicea, câte 20 cenți. (Va urma).

Publicațiune.

Comuna Voila și Ciucosoru ca proprietare ale podului de peste Olt dă în arândă pe 3 ani și adică din 1 Ianuarie 1903 începând până la 31 Decembrie 1905 dreptul de a aduna vama în licitațiune publică, care se va ține în comuna Ciucosoru în 27 Octombrie a. c. st. n. sub următoarele condițiuni:

1. Prețul strigării este 4000 coroane.
2. Doritorii de a licita au de a depune un vadiu de 10%, care însă se va computa numai în ultima rată a anilor de arândă.
3. Arândătorul este deobligat în 8 zile a asigura arândă de peste un an prin hârtii de valoare sau prin altă avere corăspunzătoare.
4. Arândă este de a se plăti în pătrar de an anticipative la mâna cassarilor comunali din Voila și Ciucosoru.
5. Condițiunile detaliate se pot vedea în orele oficioase în localele comunale ale ambelor comune.

Voila, în 29 Septembrie 1902.

76 1-1

Primăria comunală.

Publicațiune.

Comuna Eczel (Hetzeldorf) dă în arândă pășunea de iarnă cam de 3000 jug. cat. pentru oi, pe timpul dela 1 Noembrie 1902 până la 1 Aprilie 1903. Condițiunile se pot afla dela primăria comună.

335 2-2

Primăria comunală.

De vânzare

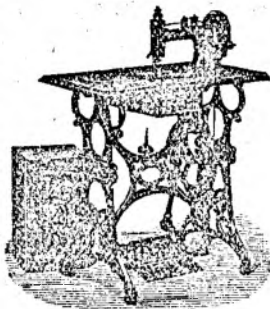
este în comuna Tălmăcel o casă cu licență provăzută cu dreptul de cărmărit, vânzare de tabac și sare, cu un venit foarte frumos. 75 1-1

Informațiuni la proprietarul Dumitru Tocănel în Tălmăcel nr. 181.

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

4 31-

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de orice fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de orice fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată delamine dau 5 ani garanție.

Liste de prețuri se trimit la oerere gratis și franco.

Descrierea Ardealului.

Cine voește să cunoască frumecasa țeara a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui Heria și Ianoș, să cotească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murășului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sânt facute în fel de călătorie, cu datinele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate ziarele noastre au apreciat în cuvinte elogioase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„Liga română”, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din zăi multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicațiune unei trebuințe ce într'adevăr se simția la noi. Sperăm, că publicul cititor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

Comandă se pot face la

Librăria W. Kraft.

Fabrică de casse.

Subscrisul imi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe dinafară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panțerate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumindă Atycelen.

Gustav Moess,

9 13-26

fabrică de casse în Sibiu,

strada Poplăsi-mare Nr. 8.